

MOSTY

ČESKÉ DRÁHY

**přepravily
rekordní počet
cestujících
na vozíku**

OPEL HANDYCARS

SVOBODNÝ POHYB BEZ BARIÉR.

Program mobility osob se zdravotním postižením.

- automatická převodovka u většiny modelů
- cenová zvýhodnění pro TP, ZTP, ZTP/P
- výhodný spotřebitelský úvěr s kartou CCS v hodnotě 5 000 Kč
- pojištění s asistenční službou pro celou Evropu na 5 let zdarma
- odpočet DPH držitelům státního příspěvku
- komplexní servisní služby
- speciální úpravy vozů

5 let
záruka*

Opel Pojištění Opel Finance

www.opel-handycars.cz infolinka: 800 101 101 opel@handycars.cz

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂: 3,8–7,3 l/100 km, 99–163 g/km.

*Dvouletá výrobní zákonná záruka a dále tříletá smluvní záruka Opel ve spolupráci se společností CG Car Garantie Versicherungs-AG. Smluvní záruka Opel je poskytována bezplatně dealerem Opel.

Wir leben Autos.

Vážení čtenáři,

nejprve mi dovoďte, abych Vám, i když možná trochu opožděně, popřál dobrý rok 2016, naplněný příjemnými zážitky a bez nepříjemných událostí.

Dostává se Vám do ruky první letošní číslo našeho časopisu. Naleznete v něm nominace na cenu MOSTY, kterou každoročně vyhlašuje NRZP ČR pro projekty, jež dlouhodobě pomáhají lidem se zdravotním postižením. Cena je také udělována osobnostem hnutí osob se zdravotním postižením.

Jako tradičně se v tomto čísle zabýváme legislativou pro osoby se zdravotním postižením. Poměrně rozsáhlý rozhovor nám poskytla generální ředitelka Úřadu práce Kateřina Sadílková. Domníváme se, že informace, které jsou v něm uvedené, budou zajímavé i pro čtenáře časopisu. V čísle najdete také tradiční rubriky, jako je představení dalších členských organizací NRZP ČR, okénko do poraden a další.

Přeji Vám příjemné chvíle s naším časopisem.

*Václav Krása
předseda NRZP ČR*

08

18

30

34

46

- 04** **TÉMA: Václav Krása:** Nad valorizací příspěvku na péči se vyjasňuje
- 06** **Václav Krása:** Legislativní priority NRZP ČR na rok 2016
- 08** **Václav Krása:** Rozhovor s generální ředitelkou Úřadu práce ČR Kateřinou Sadílkovou
- 12** **Michal Dvořák:** Třináctý ročník cen MOSTY se stěhuje do jihočeské metropole Českých Budějovic
- 14** **Camille Latimier a Barbora Uhlířová:** Přístupnost a informace pro lidi s mentálním postižením
- 16** **Pavel Hříbek:** Rozhovor s předsedou představenstva ČD Pavlem Krtkem
- 18** **Jiří Morávek:** Nové centrum pro integraci OZP v Hradci Králové
- 22** **Jana Koželská:** Představujeme členskou organizaci NRZP ČR ARCUS – onko centrum, z.s.
- 23** **Jiří Vencel:** Činnost NRZP ČR v regionech
- 24** **Zuzana Miklušová:** Oběti trestných činů mají svá práva!
- 25** **Marie Voženílková:** Okénko do poraden NRZP ČR
- 26** Benefiční JAZZ NIGHT
- 28** **Martina Vysloužilová:** Centrum Provázení 2018 – místo, kde se můžete vykríčet z bolesti
- 30** **Jan Šifner:** Ke hvězdám bez bariér
- 33** **Marie Madejová:** „Nejsme chudinky“, jsme hrdinky“... rok poté
- 34** **Tomáš Pchálek:** Metrostav handy cyklo maraton 2016
- 36** **Radka Svatošová:** Rozhovor se spolupracovnicí NRZP ČR Terezou Dostálovou
- 40** **Martina Příbylová:** Destigmatizace duševně nemocných – významné téma reformy psychiatrie
- 43** **Monika Jindrová:** Začala registrace na konferenci INSPO 2016
- 44** **Helena Dušková:** Vysokoškolské studium pro uchazeče s pohybovým postižením
- 46** **Petr Korbelář:** Elektrický skútr vrací lidi s handicapem do života
- 47** **Antonín Pokorný:** Centrum Paraple se spojuje se značkou Opel
- 48** **Záslava Freund:** Společnost Parkinson zavedla patientskou značku PARKINSON standard
- 49** **Jaroslava Pechová:** Pozvánka na Pohár ČR ve stolním tenise
- 50** **Miroslav Zeman:** Hodnocení bank GEEN Vstřícná banka – Handicap Friendly
- 52** **KNÍŽNÍ NOVINKY: Patrik Nacher:** KONEC FINANČNÍCH NEGRAMOTŮ V ČECHÁCH – další ukázka z knihy

Nad valorizací PŘÍSPĚVKU NA PÉČI se vyjasňuje

TEXT: Václav Krása | FOTO: www.mfcr.cz | www.vlada.cz | MPSV ČR

V posledním čísle časopisu pro integraci Mosty jsem podrobně informoval o vyjednávání představiteli vlády o valorizaci příspěvku na péči. Jak jsem uvedl, rozhodující jednání se uskutečnilo 21. října 2015. Předseda vlády Bohuslav Sobotka shrnul jednání tak, že paní ministryně práce Michaela Marksová připraví urychleně novelu zákona o sociálních službách, ve které bude příspěvek na péči valorizován ve dvou etapách. To je o 5 % od 1. 7. 2016 a o 5 % od 1. 1. 2017. Tehdy zástupci NRZP ČR na jednání vyslovili nesouhlas s tímto postupem.

Paní ministryně Marksová splnila svůj úkol a předala k projednání vládě novelu zákona o sociálních službách, která obsahovala výše uvedený způsob valorizace příspěvku na péči. V rámci připomínkového řízení jsme opět jednali s nejvyššími představiteli vlády a přesvědčovali je o nesmýslivosti rozložení valorizace do dvou etap. Kabinet projednával návrh novely zákona před vánočními svátky. Snažili jsme se ještě ovlivnit jeho členy těsně před jednáním a naše snaha byla tentokrát úspěšná. Vláda se nakonec přiklonila k našemu návrhu a na svém zasedání přímo upravila způsob valorizace příspěvku na péči. Rozhodla, že valorizace bude ve výši 10 % se splatností od 1. srpna 2016. Představitelé vlády vysvětlili posunutí valorizace o jeden měsíc legislativními důvody. Legislativní proces je poměrně dlouhý a úřady práce budou potřebovat alespoň nějaký čas na přípravu valorizace.

Prosazení desetiprocentní valorizace příspěvku je nepochybně úspěchem vyjednávání NRZP ČR s představiteli vlády. Ukázalo se, že se nemáme nikdy vzdávat, ale prosazovat naše návrhy až do poslední chvíle. Návrh novely zákona o sociálních službách je nyní v Poslanecké sněmovně. Byl už projednán v prvním čtení a byl přikázán Výboru pro sociální politiku. Po projednání ve výboru se jím poslanci budou zabývat ve druhém a ve třetím čtení. Po schválení bude postoupen do Senátu a poté by měl jít k podpisu pana prezidenta. Předpokládáme, že projednání zákona by se mělo stihnout do konce června 2016.

Otevření zákona o sociálních službách chceme ještě využít k tomu, abychom se pokusili prosadit návrh změny zahájení správního řízení u příspěvku na péči. Současné znění § 26 odst. 1 písm. b) zákona o sociálních službách nařizuje krajské pobočce Úřadu práce přerušit řízení o příspěvku na dobu, po

kterou je osobě poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace, pokud nebylo do dne přijetí osoby k hospitalizaci provedeno sociální šetření.

V případě osob postižených okamžitou neschopností se o sebe postarat (tj. osoby s poškozením míchy, s amputací či po mozkové příhodě a další) dochází po propuštění z rehabilitačního/nemocničního prostředí k tomu, že z důvodu absence příspěvku přímou péčí o tuto osobu přebírá sama rodina bez možnosti zaplacení profesionálních sociálních služeb.

Pacient zdravotnického zařízení má právo v době hospitalizace podat krajské pobočce Úřadu práce žádost o příspěvek na péči. Písmeno b) odst. 1 § 26 zákona o sociálních služ-

je ve většině případů výrazně závislá. I přes přiznaný příspěvek na péči často pečující osoba zůstává doma s handicapovaným členem, ať už kvůli ztrátě zaměstnání, z důvodu absence dostatečné sítě sociálních služeb v místě bydliště či z důvodu velmi těžkého handicapu, kdy ani přiznaný příspěvek na péči nepokryje potřebnou 24hodinovou asistenci.

Chceme dosáhnout změny tak, aby správné řízení ve věci přiznání příspěvku na péči bylo dokončeno i u žadatelů, kteří jsou ještě ve zdravotnickém zařízení. Přiznání stupně míry závislosti by vycházelo především z lékařských zpráv, tudíž na základě zdravotního stavu. Muselo by se jednat o osoby, kde je zřejmé, že zdravotní stav způso-

„PROSAZENÍ DESETIPROCENTNÍ VALORIZACE PŘÍSPĚVKU JE NEPOCHYBNĚ ÚSPĚCHEM VYJEDNÁVÁNÍ NRZP ČR S PŘEDSTAVITELI VLÁDY. UKÁZALO SE, ŽE SE NEMÁME NIKDY VZDÁVAT, ALE PROSAZOVAT NAŠE NÁVRHY AŽ DO POSLEDNÍ CHVÍLE.“

bách však neumožňuje dokončit řízení o příspěvku na péči v době hospitalizace žadatele. Ten v praxi opouští rehabilitační/zdravotnické zařízení a nemá finanční zdroj na úhradu potřebné péče.

Zdraví členové rodin jsou po propuštění handicapovaného člena do domácí péče nuceni opustit své zaměstnání, požádat si o neplacené volno či přerušit studium, aby zajistili péči o tohoto člena. Zpravidla až po čtyřech měsících, v některých případech i déle než po půlroce, dochází teprve k přiznání a k vyplácení příspěvku na péči. Během této doby rodina ztrácí svůj obvyklý příjem, na kterém

buje trvalé či dlouhodobě změny na zdraví s povahou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, které nepochybně vedou k míře závislosti na pomoci jiné osoby. Po odchodu ze zdravotnického zařízení by příjemce příspěvku na péči byl posouzen sociálním pracovníkem a na základě tohoto posouzení by byl stupeň závislosti upraven podle sociálního šetření v místě bydliště. Pokud by poslanci tento pozměňovací návrh schválili, podařilo by se nám významně zlepšit situaci těch občanů, kteří se stali náhle osobami se zdravotním postižením a jejichž rodiny musí intenzivně řešit tuto situaci. ▣

LEGISLATIVNÍ PRIORITY

NRZP ČR na rok 2016

TEXT: Václav Krása

Vážení čtenáři, počátkem roku předsednictvo NRZP ČR formulovalo několik priorit, které bychom chtěli prosadit v následujících měsících. Jsou to převážně legislativní změny, které směřují ke zlepšení současné situace osob se zdravotním postižením.

Poslanecká sněmovna nyní projednává novelu zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Novela se týká zvýšení příspěvku na péči o 10 % a podmínek nařízené sociální péče. V souvislosti s projednáváním novely zákona o sociálních službách NRZP ČR předloží poslancům pozměňovací návrh, který by měl umožnit zahájení správního řízení o přiznání příspěvku na péči u osob, které jsou ještě v léčebném zařízení a kde je zřejmé, že následky nemoci budou dlouhodobého charakteru. Skutečnost, že není možné zahájit řízení o příspěvku na péči již v době pobytu klienta v nemocnici, považujeme za vážnou chybu. Především v těch případech, kdy je zřejmé, že po léčbě bude mít občan dlouhodobé zdravotní obtíže a nebude schopen vykonávat základní životní potřeby, je nutné, aby mu byl již při odchodu z nemocnice přiznán příspěvek na péči a mohl si okamžitě zajistit poskytování péče. Navrhujeme, aby prvotní rozhodnutí o přiznání příspěvku na péči v době pobytu v nemocnici vycházelo ze zdravotní dokumentace. Po

návratu klienta do jeho přirozeného prostředí by do roka bylo provedeno sociální šetření a příspěvek na péči by byl upraven podle jeho výsledku. Pokusíme se, aby MPSV ČR i poslanci tento návrh schválili.

Ministerstvo spravedlnosti předložilo do Poslanecké sněmovny tzv. malou novelu zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. Chceme změnit § 2301, který stanoví podmínky k užívání bytu zvláštního určení. Ve stávajícím znění je povinnost po úmrtí majitele bytu zvláštního určení, to je i bezbariérového bytu, že se musí ostatní členové jeho rodiny do tří měsíců odstěhovat bez náhradního bydlení. Navrhujeme tento § změnit takto:

„§ 2301

(1) Jestliže byt zvláštního určení po smrti nájemce nebo po rozvodu jeho manželství užívají dále manžel, bývalý manžel nebo osoby uvedené v § 22 odst. 1, nejsou povinny se z bytu vystěhovat, dokud jim není zajištěna přiměřená bytová náhrada.

(2) Pokud byt zvláštního určení užívá po smrti nájemce osoba zdravotně postižená

nebo osoba, která dovršila 70 let věku, ustanovení odstavce 1 se nepoužije.“

Předložený pozměňovací návrh odstraňuje zcela nerovné postavení osob se zdravotním postižením a jejich rodinných příslušníků ve vztahu k bydlení v bytě zvláštního určení, a to v případě úmrtí nájemce bytu nebo jeho rozvodu. U nájmu běžného bytu dochází smrtí nájemce k přechodu nájmu na člena nájemcovy domácnosti, a to až po dobu dvou let. V případě, že osoba, na kterou nájem přešel, dosáhla ke dni přechodu nájmu věku 70 let, časové omezení nájmu dobou dvou let neplatí. Pokud jde o uživatele bytu zvláštního určení, dochází smrtí nájemce k zániku nájmu bytu a osoby, které bydlely v bytě společně s nájemcem, jsou povinny byt vyklidit nejpozději do 3 měsíců. V tomto směru se jedná o zcela zjevnou diskriminaci z důvodu zdravotního postižení, neboť za diskriminaci z důvodu zdravotního postižení se považuje i skutečnost, kdy diskriminační důvod dopadá na jiné osoby, které s osobou se zdravotním postižením spojuje příbuzenský či jiný obdobný vztah.

Stávající ustanovení § 2301 dělá z osob pečujících o nejtíže postižené lidi, kteří žijí v bytech zvláštního určení s osobami se zdravotním postižením, po jejich smrti bezdomovce. Jde často o jejich rodiny či rodinné příslušníky. K zániku nájmu dochází přímo ze zákona, a to dnem smrti nájemce, což má za následek, že z právního hlediska pozůstalí užívají byt neoprávněně a mohou být z bytu násilně vystěhováni.

Jedná se o nepřiměřenou tvrdost zákona pro osoby, které často po dlouhá desetiletí věnovaly svůj život péči o své bližní. Kromě nesrovnatelného zvýšení kvality jejich života uspořily státu svojí péčí mnoho milionů korun. Rodinní příslušníci, kteří bydlí ve společném bytě zvláštního určení s osobou se zdravotním postižením, musí po úmrtí této osoby často řešit existenciální záležitosti. Jsou velmi často bez zaměstnání, ztratili řadu společenských vazeb, musí řešit řadu administrativních záležitostí v souvislosti s úmrtím osoby se zdravotním postižením apod. Je velmi zvláštní, že zákonodárce u bytu zvláštního určení neponechal možnost přechodu nájmu u osob starších 70 let, kde lze předpokládat velmi často zdravotní problémy.

V Poslanecké sněmovně je již delší dobu návrh zákona, kterým se mění zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Zákon na náš podnět předložil místopředseda Poslanecké sněmovny pan Jan Bartošek. Smyslem je vyřešit situaci, kdy u osob mladších 18 let, kterým je přiznán příspěvek na nákup motorového vozidla nebo dražší kompenzační pomůcka, musí posoudit opatrovnícký soud, zda cena kompenzační pomůcky může být zahrnuta do jejich majetku. K této situaci došlo v důsledku změny právní úpravy, a to zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, kterým byl zrušen zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, spolu s prováděcí vyhláškou MPSV č. 182/1991 Sb. Citovaná vyhláška v § 35 odst. 2 stanovila, že příspěvek na zakoupení motorového vozidla se poskytne rodiči nezaopatřeného dítěte, což znamenalo, že vlastníkem motorového vozidla se stal přímo rodič nezletilého dítěte. Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, však v § 9 odst. 1 stanoví, že nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku má osoba, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí nebo těžké sluchové postižení anebo těžké zrakové postižení charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a její zdravotní stav nevyklučuje přiznání tohoto příspěvku. V odst. 2 dále uvádí, že nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku poskytovanou na pořízení motorového vozidla nebo speciálního zádržního systému má osoba, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí anebo těžkou nebo hlubokou mentální retardaci charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a její zdravotní stav nevyklučuje přiznání tohoto příspěvku. Došlo tedy k posunu, kdy vlastníkem moto-

rového vozidla jakožto zvláštní pomůcky pro nezletilé postižené dítě již není rodič, nýbrž dítě samotné, a proto je rodič nucen v souladu s citovanými předpisy předem získat souhlas soudu.

Předkladatel zákona je přesvědčen, že v případě pořízení zvláštní pomůcky pro postižené dítě není zákonný požadavek na schválení tohoto jednání rodičů soudem odůvodněn. O žádosti o příspěvek na zvláštní pomůcku rozhoduje příslušná krajská pobočka Úřadu práce, a to na základě přesně stanovených zákonných podmínek, nikoliv na základě vlastního uvážení. Není tedy v kompetenci rodičů rozhodnout o tom, zda bude příspěvek dítěti přiznán či nikoliv, neboť toto závisí na odborném posouzení zdravotního stavu dítěte posudkovým lékařem a posouzení celkových majetkových poměrů Úřadem práce. Ustanovení § 4 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, navíc stanoví, že je-li oprávněnou osobou dítě, je orgán příslušný k rozhodování o dávkách povinen při rozhodování o nároku na dávku a její výši vždy sledovat dosažení nejlepšího zájmu dítěte. V tomto směru je tedy zajištěn zájem dítěte již při rozhodování o příspěvku na pořízení zvláštní pomůcky. V případě pochybení Úřadu práce je zde zajištěn přezkum nadřízeným správním orgánem, kterým je Ministerstvo práce a sociálních věcí. V případě, že by se nedostatek nepodařilo odstranit v tomto dvouступňovém správním řízení, existuje navíc možnost soudního přezkumu ve správním soudnictví. Tento kontrolní systém je nepochybně zcela dostačující a požadavek na předchozí souhlas soudu je evidentně nadbytečný.

K zákonu č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, prosazuje NRZP ČR ještě změnu u příspěvku na nákup motorového vozidla. Dosavadní znění § 10 odst. 5 zákona o sociálních službách, upravující výši příspěvku na zvláštní pomůcku poskytovaného na pořízení motorového vozidla, obsahuje na rozdíl od právní úpravy příspěvku na jiné pomůcky povinnost předložit kromě příjmu žadatele a příjmů osob s ním společně posuzovaných také doklad o celkových sociálních a majetkových poměrech všech těchto osob, a to bez ohledu na to, zda žadatel o příspěvek bude či nebude žádat o snížení výše jeho 10% spoluúčasti na ceně. Tím toto ustanovení zákona bez zřejmého vážného důvodu vylučuje tento příspěvek z režimu platného pro poskytování příspěvku na zvláštní pomůcku ve všech ostatních případech.

Chceme prosadit, aby při posuzování výše příspěvku na zvláštní pomůcku – na

pořízení motorového vozidla nepodléhalo nadále zvláštnímu režimu posuzování, ale principiálně bylo posuzováno obdobně jako u ostatních kompenzačních pomůcek. To znamená, že i nadále by zůstala stanovena stejná maximální výše příspěvku, každý oprávněný žadatel však vždy bude mít automaticky nárok na částku 180.000 Kč. Ohledně desetiprocentní účasti bude nadále platit totéž, co pro zbylé kompenzační pomůcky. Výhodou je odpadnutí administrativních nákladů spojených s posuzováním sociální a ekonomické situace nejen žadatele, ale také jeho příbuzných a navrhovaná částka výrazně lépe odpovídá požadované desetileté lhůtě, po kterou nelze získat nárok na další příspěvek, leda za podmínky vrácení částky příspěvku, což by ovšem znamenalo, že reálné prostředky na zakoupení dalšího automobilu budou o tuto vratku nižší. Dalším důležitým pozitivním dopadem je odstranění jednoho z významných demotivačních faktorů v přístupu postižených osob k zaměstnání, neboť již nebude docházet ke snížení příspěvku pro tyto osoby z důvodu výkonu výdělečné činnosti. Doporučujeme tento postup, neboť znamená zakotvení stejných podmínek pro postižené osoby v přístupu ke kompenzačním pomůckám a navíc odstranění znevýhodnění pracujících postižených osob, které jsou plátcí daně z příjmu a sociálního i zdravotního pojištění. Částky, které mohou být tímto způsobem získány do veřejných rozpočtů, bezpochyby převyšují zvýšené náklady na příspěvek. Tato zákonná úprava již byla v Poslanecké sněmovně podána, ale po negativním stanovisku vlády k tomuto řešení příspěvku na nákup motorového vozidla byl návrh zákona z Poslanecké sněmovny stažen a nyní hledáme poslance, kteří by jej podali.

Poslední změnou, kterou bychom chtěli v letošním roce prosadit, je tzv. pečovatelské volno. MPSV ČR připravuje změnu zákona o nemocenském pojištění s návrhem na pečovatelské volno až v rozsahu 6 měsíců v případě náhlé nutnosti péče o člena domácnosti. NRZP ČR bude usilovat o urychlené předložení tohoto návrhu, protože by významnou měrou zlepšil současnou situaci pečujících osob v době před přiznáním příspěvku na péči. Při prosazování tohoto zákona bude záležet především na MPSV ČR, protože se jedná o poměrně složitý problém a musí jej napsat legislativa ministerstva. Chceme však vytvářet tlak, aby návrh byl zpracován co nejdříve.

Vážení čtenáři, věřím, že Vás naše priority zaujaly a že nám budete v jejich prosazování nápomocni. ▣

Vážím si všech, kteří pomáhají lidem s postižením, říká v rozhovoru pro Mosty generální ředitelka Úřadu práce ČR

KATEŘINA SADÍLKOVÁ

TEXT: Václav Krása | FOTO: Úřad práce ČR

Kateřina Sadílková nastoupila krátce po ukončení studia na Univerzitě Karlově do vedení Úřadu práce v Liberci. V roce 2011 pak byla jmenována vůbec první šéfkou Úřadu práce ČR po reformě někdejšího ministra práce a sociálních věcí Jaromíra Drábka. Místo generální ředitelky následně opustila, a loni v listopadu byla do této funkce opět jmenována. Zeptali jsme se jí mimo jiné na to, jak se v uplynulém období změnila činnost úřadu a jak se mu daří zvládat agendu týkající se osob se zdravotním postižením.

Jak hodnotí Úřad práce po pěti letech od organizační změny spojení dvou typů činnosti svou povahou velmi odlišných: agendy APZ a podpory trhu práce (součást hospodářské politiky) a poskytování dávek z nepojistných systémů (součást sociální politiky)? Co vidíte jako pozitivní a co vnímáte negativně?

Po přechodu agendy nepojistných sociálních dávek z obcí na Úřad práce v roce 2012 bylo v první řadě třeba adekvátně upravit organizační strukturu. Cílem tohoto kroku bylo co nejvíc přiblížit úřad klientům (uchazečům o zaměstnání, zaměstnavatelům, pří-

jemcům nepojistných sociálních dávek), stabilizovat situaci na regionálních trzích práce a ve spolupráci s dalšími partnery na trhu práce usilovat o co nejvyšší zaměstnanost. Pokud jde o hledisko komplexního zajištění agend nepojistných sociálních dávek (NSD), musel se Úřad práce v roce 2012 vyrovnat s personální poddimenzovaností a tehdejšími funkčními informačními systémy. Útvary NSD se staly tzv. druhým pilířem Úřadu práce a jejich pracovníci dnes zajišťují výplaty všech typů dávek s vysokým nasazením. Spojení obou agend pod jeden úřad nese možnost systémové práce s klienty za účelem jejich zařazení na trh práce a omezení závislosti na dávkovém systému. Intenzivní spolupráce obou útvarů a individuální práce s klienty má už prokazatelné efekty.

Jak se v uvedeném organizačním modelu změnila spolupráce Úřadu práce s obcemi a městy, které se v řadě zemí na podpoře zaměstnanosti znevýhodněných skupin občanů aktivně podílejí?

Obce a města jsou tradičním partnerem Úřadu práce. Tyto složky spolu vzájemně spolupracují a řeší situace na různých úrovních řízení. Spolupráce se neustále zintenzivňuje například na úrovni poradních sborů Úřadu práce nebo společnou účastí v paktech zaměstnanosti. Úroveň spolupráce s obcemi z pohledu úseku zaměstnanosti ÚP ČR se organizační změnou nikterak nesnížila, naopak se v mnoha lokalitách zlepšila, a to díky přenosu příkladů dobré praxe z bývalých okresních úřadů práce a jejich aplikací prostřednictvím standardizace po celé ČR. Dle zákona o zaměstnanosti zřizuje Úřad práce poradní sbory. Ty mají svou činnost zabezpečovat spolupráci na trhu práce mezi ÚP ČR, odborovými svazy, zaměstnavateli, družstevními orgány, městskými a obecními úřady a dalšími orgány, organizacemi a institucemi. Na úrovni krajské pobočky a vybraných kontaktních pracovišť (okresů) jednají minimálně dvakrát během kalendářního roku. Členy poradních sborů jsou vždy obce a města v daném regionu. Dále s obcemi Úřad práce velmi intenzivně spolupracuje při realizaci aktivní politiky zaměstnanosti (APZ), a to především prostřednictvím veřejně prospěšných prací (VPP). Systém VPP je výhodný pro všechny zúčastněné strany. ÚP ČR pomůže uchazečům o zaměstnání získat na určitou dobu práci. Obce a kraje zase tolik potřebné zaměstnance, které by nemohly zaměstnat na stálo. Cílem tohoto nástroje aktivní po-

litiky zaměstnanosti je umožnit především dlouhodobě nezaměstnaným uchazečům a klientům se základním vzděláním získat nebo si oživit pracovní návyky, a tím pádem si zvýšit šance na získání zaměstnání na trhu práce. V rámci nepojistných sociálních dávek změna kompetencí přinesla nastavení nových forem spolupráce s obcemi a městy, které doplnily tradiční způsoby spolupráce prostřednictvím APZ. Podařilo se nastavit systém víceúrovňových jednání především pro řešení problémů osob závislých na dávkách hmotné nouze i osob se zdravotním postižením nebo příjemců příspěvku na péči. Je nutno vnímat, že Úřad práce i obce mají společně „klienty“, kteří pomoc, včetně sociálního poradenství, potřebují. Významným krokem bylo také uzavření Memoranda o spolupráci se Svazem měst a obcí ČR, který je pro ÚP ČR významným partnerem.

Zaměstnání osob se ZP je pro řadu z nich klíčovým krokem k jejich integraci a nezávislosti. Kvítujeme, že v poslední době je věnována uchazečům o práci se ZP zvýšená pozornost. Na druhé straně postrádáme praktickou pomoc rostoucímu počtu společensky odpovědných zaměstnavatelů, kteří by chtěli OZP zaměstnat. Uvědomuje si to ÚP ČR a co pro to bude dělat?

Úřad práce má ze zákona možnosti podpořit zaměstnanost osob se zdravotním postižením. A v případě zaměstnavatele, který má zájem OZP přijmout, je připraven mu poradit a maximálně vyjít v tomto ohledu vstříc. Je tedy nejjednodušší obrátit se na příslušné kontaktní pracoviště ÚP ČR.

Úřad práce provedl na základě novely zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, výměnu průkazů OZP. Jak se podařilo jednotlivým jeho pracovištím zvládnout tuto výměnu a můžete již čtenářům našeho časopisu prozradit konečná čísla držitelů průkazů TP, ZTP a ZTP/P? Různé statistiky uvádějí velmi nepřesná čísla. Vzhledem k výměně průkazů by měla být evidence průkazů úplná.

Všechna pracoviště ÚP ČR byla připravena na nápor klientů, kteří si o výměnu průkazů žádali. V této souvislosti byly upraveny i úřední hodiny pro veřejnost v poslední prosincový den roku 2015. Vzhledem k tomu, že průkazy mimořádných výhod, které se vydávaly na obcích s rozšířenou působností do 31. 12. 2011, nebyly navázány na centrální informační systém (každý úřad si vedl

evidenci samostatně či si evidenci nevedl vůbec), nelze s přesností říct, kolik průkazů mimořádných výhod a dočasných průkazů OZP (obojí s platností do 31. 12. 2015) bylo vyměněno celkem. Od 1. 4. 2015 vydává Úřad práce průkaz OZP v novém provedení. Od 1. 4. 2015 do 31. 12. 2015 si o jeho výměnu požádalo celkem 272 604 lidí. Nový průkaz si do konce loňského roku převzalo 253 366 klientů.

Je známo Úřadu práce, kolik přibližně držitelů průkazů OZP si opomnělo vyměnit průkaz do konce roku 2015? Co mají v těchto případech držitelé průkazů dělat?

Jak už jsem uvedla – Úřad práce nemá k dispozici přesný počet lidí, kterých se výměna týkala. Tudíž nemůže ani uvést, kolik klientů si o nový průkaz OZP nepožádalo. Lidé, kterým ÚP ČR přiznal průkaz OZP po 1. 1. 2014, nemusí vyplňovat žádnou žádost. Stačí, aby pouze doložili úřadu fotografii a podepsali příslušný formulář, který dostanou na přepážce. V případě, že si nestihli průkaz do konce roku 2015 vyměnit, mohou si o nový doklad požádat i letos. Do doby, než jej obdrží, ale nebudou moci využívat benefitů, které jim z jeho vlastnictví plynou.

Držitelé průkazů mimořádných výhod (kartonové průkazy, které vydávaly obecní úřady do konce roku 2011) a dočasných průkazů OZP, které Úřad práce vydával podle legislativy účinné do 31. 12. 2013, musí před samotnou výměnou podat „Žádost o přechod nároku na průkaz OZP“. Až poté jim může ÚP ČR průkaz v nové podobě vydat. Jestliže promeškali lhůtu na jeho výměnu za plastovou kartičku, pak musí po 1. 1. 2016 podat novou žádost a absolvovat standardní správní řízení, včetně posouzení zdravotního stavu.

V průběhu roku 2015 Generální ředitelství ÚP ČR opakovaně informovalo potencionální klienty o výměně průkazů OZP a nutnosti podat si do konce roku 2015 žádost o přechod nároku na průkaz OZP. Na začátku října 2015 zahájilo rozsáhlou informační kampaň, zahrnující tiskové zprávy, články v regionálních tiscích, televizní reportáže v hlavním zpravodajství a také informování občanů prostřednictvím samospráv měst a obcí. Samozřejmostí bylo informování pracovníků Úřadu práce a ostatních dotčených subjektů na pravidelných poradách. V návaznosti na tuto kampaň zaznamenala kontaktní pracoviště ÚP ČR zvýšený počet návštěv klientů za účelem výměny svých stávajících průkazů za nový průkaz OZP.

ÚP ČR od začátku roku do 28. 1. 2016 už 130 351 žádostí o příspěvek na mobilitu.

V současné době se v Parlamentu začne projednávat novela zákona č. 108/2003 Sb., o sociálních službách. Součástí novely je zvýšení příspěvku na péči ve všech stupních, a to od 1. 8. 2016. Máte již představu o administrativní náročnosti tohoto zvýšení a co všechno bude muset Úřad práce provést, aby zvýšení příspěvku bylo vypláceno již za srpen 2016? Dokdy podle Vás musí být ukončen legislativní proces, aby úřad celou agendu zvládl?

Vláda už projednala navýšení příspěvku na péči o 10 % od srpna 2016. Jakmile změnu potvrdí Parlament, Úřad práce neprodleně nastaví postupy v rámci výplaty dávky příspěvku na péči na útvarech nepojistných sociálních dávek, včetně úpravy informačního systému. Samozřejmě dostatečný časový předstih umožní úřadu kvalitní přípravu po všech stránkách. Změna se bude týkat všech cca 335 tisíc přiznaných příspěvků na péči, ÚP ČR zašle všem příjemcům této dávky písemnou informaci o změně a provede změny ve výplatním systému tak, aby vyplatil novu výši dávky v souladu s novelou zákona.

NRZP ČR občas dostává stížnosti na chování pracovníků Úřadu práce při vyřizování jednotlivých agend. Jak máte nastaven kontrolní mechanismus komunikace pracovníků ÚP ČR s osobami se zdravotním postižením? Jakým způsobem chcete zlepšit tuto komunikaci?

Pracovníci ÚP ČR jsou profesionálové a jsou vázáni etickým kodexem státního úředníka, který upravuje mimo jiné i chování ke klientům. Vzhledem k tomu, že jich po celé republice působí téměř 11 000, nelze plně vyloučit případy, kdy klienti nejsou spokojeni s úředním postupem nebo trváním správního řízení. V této souvislosti je nutno zmínit, že na obou stranách musí dojít ke vstřícnosti a vhodné formě komunikace, aby problémové situace byly řešeny již v prvopočátku. Pracovníci úřadu procházejí vzděláváním, které je zaměřeno na zvýšení jejich profesních kompetencí v jednání s klienty, včetně osob se zdravotním postižením. Vybraní pracovníci absolvují také speciální kurzy znakové řeči. Úřad práce všechny podané stížnosti důkladně prošetřuje a v případě zjištění pochybení okamžitě přijme opatření vedoucí k nápravě. Je však nutno dodat, že jen zlomek stížností na chování pracovníků Úřadu práce se nakonec ukáže být oprávněný.

Vážená paní generální ředitelko, děkuji Vám za rozhovor. Chtěla byste na závěr čtenářům něco vzkázat?

Chtěla bych říct, že si velice vážím všech, kteří pomáhají lidem se zdravotním postižením. A plně podporuji také organizace, jež se touto problematikou zabývají. Díky jejich aktivitě v této oblasti je tak možné pomoci těm, kteří to nejvíce potřebují, a podpořit je v integraci do běžného života, dodat jim sílu, odvalu a podpořit je v cestě k úspěchu a ke štěstí. ✕

„VELICE SI VÁŽÍM VŠECH, KTEŘÍ POMÁHAJÍ LIDEM SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM. A PLNĚ PODPORUJI TAKÉ ORGANIZACE, JEŽ SE TOUTO PROBLEMATIKOU ZABÝVAJÍ.“

Novela zákona č. 329/2001 Sb. spojila průkaz ZTP a ZTP/P s automatickým přiznáním příspěvku na mobilitu. Vzhledem k výměně průkazů OZP si museli téměř všichni držitelé průkazů ZTP a ZTP/P v lednu 2016 opětovně požádat o příspěvek na mobilitu. Jak zvládl Úřad práce další jednorázový nápor administrativní agendy? Vyskytly se nějaké problémy?

Žádosti o příspěvek na mobilitu jsou od ledna 2016 zpracovávány přednostně tak, aby výplata této dávky (ve výši 400 Kč) proběhla v řádném termínu. Dle aktuálních statistických údajů přijali zaměstnanci

UMĚLCI MALUJÍCÍ ÚSTY A NOHAMA

pro Vás připravili nabídku originálních
dárečků, kterými jistě uděláte radost

zde je ochutnávka **velikonoční** kolekce

VELIKONOČNÍ PŘÁNÍ VČETNĚ OBÁLKY

zn. 116   zn. 316   zn. 416

11,5 x 17 cm | cena: 19 Kč za 1 ks

NÁSTĚNNÁ DEKORACE

zn. 312

ø 35 cm | cena: 70 Kč (dodáváno bez pohlednic)

BALICÍ PAPÍR

zn. 295

60 x 120 cm | cena: 80 Kč za 3+3 archů

KALENDÁŘE 2016

zn. 5   zn. 6

Nástěnný:
13 x 21 cm

Stolní:
21 x 12 cm

cena: 80 Kč za 1 ks

KUCHAŘKA HŘÍBKŮ

zn. 41

Houbová kuchařka
s 12 jednoduchými recepty
Jakuba Hříbka, doplněnými
ilustracemi autora

14,5 x 21 cm | cena: 46 Kč

KUCHYŇSKÉ ZÁSTĚRY

zn. 421   zn. 422   zn. 423   zn. 424

dámská   pánská   dětská
(do vel. 122)   dětská
(do vel. 104)

cena: dámská 199 Kč | pánská 189 Kč | dětská (žirafa) 149 Kč | (myšák) 139 Kč

kompletní nabídku najdete na
www.umun.cz

HRNÍČEK

**S OBRÁZKEM
NAŠICH
MALÍŘŮ**

zn. 367   zn. 3633

výška: 9,5 cm | cena: 164 Kč za 1 ks

PEXESO

zn. 38

2 x 18 kartiček | cena: 19 Kč za 1 ks

JMENOVKY A ZÁLOŽKY

s motivy květin

zn. 913   zn. 916

20 x 16 cm | cena: 19 Kč

TŘINÁCTÝ ROČNÍK CEN MOSTY

se stěhuje do jihočeské metropole Českých Budějovic

TEXT: Michal Dvořák | FOTO: Tereza Dostálová

Osmdesát čtyři návrhů na udělení cen MOSTY – tolik se v jejím 13. pokračování na konci roku 2015 sešlo u vyhlášovatele tohoto ocenění. Posuzování návrhů probíhá ve dvou kolech. V prvním kole vybrala 15. ledna nominační komise, složená z členů předsednictva NRZP ČR, finalisty v každé kategorii. Hodnotící výbor pak ve druhém kole rozhoduje o vítězích jednotlivých kategorií. Nominace letos získali:

I. KATEGORIE

Cena pro instituci veřejné správy Královéhradecký kraj a město Hradec Králové

– za významný podíl na rekonstrukci a dostavbě budovy Centra pro integraci osob se zdravotním postižením Královéhradeckého kraje.

Moravskoslezský kraj – za transformační proces pobytových služeb pro osoby se zdravotním postižením v Moravskoslezském kraji, který otvírá lidem s postižením příležitost žít normální život.

Metodické centrum zahradní kultury v Kroměříži při Národním památkovém ústavu – za zpřístupnění Květné a Podzámecké zahrady v Kroměříži návštěvníkům se zdravotním postižením a za vydání metodiky zpřístupnění a prezentaci památek zahradního umění návštěvníkům s omezenou schopností pohybu a orientace.

Obec Břehy u Přelouče – za mimořádnou iniciativu při zpřístupňování obce a jejího rekreačního areálu osobám se zdravotním postižením.

Obec Milín – za poskytnutí nově zrekonstruovaných prostor pro kancelář místní organizaci Svazu tělesně postižených, včetně vybavení a ročního nájemného 1,- Kč.

II. KATEGORIE

Cena pro nestátní subjekt

1. Centrum zdravotně postižených jižních Čech, z. s. – za přínos osobám se zdravotním postižením prostřednictvím sportovních činností pro handicapované.

Bílá holubice, z. s. – za divadelně-taneční představení Cirkus a za integraci mladých lidí s těžkým zdravotním postižením.

Denní centrum Mateřidouška, o. p. s. – za dlouhodobou všestrannou pomoc, podporu a péči dětem, mládeži i dospělým jedincům s mentálním či kombinovaným postižením.

Občanské sdružení Političti vězni.cz – za znovuotevření naučné stezky po trestaneckých pracovních táborech a uranových dolech s ná-

zvem Jáchymovské peklo ve spolupráci s vozíčkáři a tělesně handicapovanými hudebníky.

Tichý svět, o. p. s. – za vytvoření a spuštění speciálního pracovního portálu pro neslyšící Neslysimpracuji.cz.

III. KATEGORIE

Cena pro osobnost hnutí osob se zdravotním postižením

Otmar Cvrkal – za dlouhodobou činnost ve prospěch osob se zdravotním postižením.

Ing. Zdeněk Holub, CSc. –

za dlouholetou intenzivní odbornou práci v oblasti odstraňování stavebních bariér.

Vojtěch Vašíček – za pomoc lidem po úrazu páteře a míchy navracet se zpět do běžného života.

Jindřich Zemánek – za 45 let rozvoje pantomimy a kultury neslyšících.

IV. KATEGORIE

Zvláštní cena

Díta Abrahamová – za vedení taneční skupiny Paprsek a za vytvoření choreografie „Za sklem – či tak trochu jiný svět“, věnované osvětě autismu.

JUDr. Jan Hutař – za mimořádné sociální citění, které promítá do své celoživotní práce při podávání připomínek k zákonům a poskytování rad osobám v těžkých životních situacích.

Bc. Jaromír Kolařík a Jana Koběřská, strážníci prevence kriminality Městské policie Ostrava – za rozšíření forenzního identifikačního značení syntetickou DNA o značení kompenzačních pomůcek.

Mgr. Adam Vondráček – za podporu a vedení nevidomých sportovců v bowlingu a vytvoření podmínek pro přípravu nevidomých bowlerů.

Teologická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích – za projekt Bible bez hranic – překlad vybraných biblických textů do českého znakového jazyka.

LETOŠNÍ VÍTĚZOVÉ BUDOU

VYHLÁŠENÍ 24. března

od 15.00 hodin v Clarion Congress Hotelu České Budějovice.

PATRONKOU CEREMONIÁLU bude stejně jako při minulých ročnících Livia Klausová, která se účastní předávání cen nepřetržitě od roku 2007.

ZÁŠTITU NAD 13. ROČNÍKEM

PŘEVZALI hejtman Jihočeského kraje Mgr. Jiří Zimola a primátor města České Budějovice Ing. Jiří Svoboda. Kraj společně s městem jsou hlavními partnery 13. ročníku. Moderátorem slavnostního odpoledne bude Aleš Cibulka a během ceremoniálu vystoupí Laďa Kerndl, Radek Žalud a další.

PARTNERY 13. ROČNÍKU

jsou Metropolitní univerzita Praha, společnost OPEL CS, Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná zdravotnická škola České Budějovice.

NRZP ČR ZAČALA V ROCE 2003

s pravidelným vyhlášováním ceny MOSTY

v zájmu podpory aktivit přispívajících ke zlepšení postavení osob se zdravotním postižením v České republice. Cena je udělována za mimořádnou aktivitu nebo čin ve prospěch osob se zdravotním postižením, letos ve čtyřech kategoriích.

PŘIJMĚTE POZVÁNÍ NA AKCI.

Vstup je zdarma, svoji účast však musíte písemně potvrdit do 17. 3. 2015 na e-mailové adrese m.dvorak@nrzp.cz.

www.kontopomoci.cz

I vy můžete
pomocť lidem
se zdravotním
postižením!

TEREZA KERNDLOVÁ

JAN POVÝŠIL
bronzový medailista
z paralympijských her v Londýně

I vy můžete pomocť lidem se zdravotním postižením!

Trvalý příkaz

Zadejte obvyklým způsobem trvalý příkaz k úhradě na účet č. 248896031/0300.
Zvolte libovolnou částku, alespoň 50 Kč, kterou budete pravidelně měsíčně přispívat na sbírkový účet NRZP ČR.

Jednorázový příspěvek

Zadejte obvyklým způsobem příkaz k úhradě na účet č. 248896031/0300.
Zvolte libovolnou částku, alespoň 50 Kč, kterou přispějete na sbírkový účet NRZP ČR.

Sejf

Stáhněte si zdarma na Appstore nebo Google Play aplikaci SEJF, zaregistrujte se a pouhými 4 kliknutími přispějte na sbírkový účet NRZP ČR. Více informací na www.sejf.cz.

PŘÍSTUPNOST A INFORMACE

pro lidi s mentálním postižením

TEXT: Camille Latimier | Barbora Uhlířová

Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením je celá postavená na filosofii, která považuje za původce překážek a bariér (například technických, neschopnosti komunikovat se všemi), kterým musí čelit lidé se zdravotním postižením, společnost a nikoli člověk s postižením.

Zdravotní postižení je v Úmluvě definováno jako „výsledek vzájemného působení mezi osobami s postižením a bariérami v postojích a v prostředí, které brání jejich plnému a účinnému zapojení do společnosti“. Proto není náhodou, že přístupnost je jedním z principů, na kterém je Úmluva o právech osob se zdravotním postižením založena (Čl. 3 (f)).

Článek 9 Úmluvy je celý věnován tématu přístupnosti jakožto způsobu, jak se plně zapojit do všech oblastí života společnosti s cílem žít nezávislý život. Přístupnost je z toho důvodu v Úmluvě chápána v širším smyslu. Zahrnuje dostupnost budov a zařízení, přístup k informacím, komunikačním technologiím a službám, a to jak ve městech, tak i ve venkovských oblastech. Přístupnost musí být zajištěna v přiměřené formě tak, aby umožnila lidem s postižením účastnit se všech oblastí života společnosti. V tomto článku se pokusíme vysvětlit, co to konkrétně pro lidi s potížemi v komunikaci a orientaci znamená.

JAKÝM TEDY LIDÉ S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM ČELÍ BARIÉRÁM?

Úmluva klade za úkol identifikovat a odstranit překážky a bariéry bránící přístupnosti.

Mezi hlavní, často identifikované bariéry patří:

- **Informační bariéry** – zabraňují tomu, aby se k lidem s mentálním postižením dostaly důležité informace, na jejichž základě mohou činit svá rozhodnutí

a vyřizovat si své záležitosti. Kvůli těmto bariérám se informace k lidem s mentálním postižením buď vůbec nedostanou, nebo se dostanou v takové formě, která pro ně není srozumitelná.

- **Bariéry, které vznikají tím, jak jsou uspořádány budovy a veřejný prostor** – tyto bariéry zabraňují lidem samostatně se pohybovat ve veřejném prostoru a budovách. Příkladem jsou třeba větší zdravotnická zařízení nebo úřady, které nejsou opatřeny kvalitním orientačním systémem.
- **Komunikační bariéry**, které vznikají kvůli tomu, že lidé neumí komunikovat s lidmi s mentálním postižením – tyto bariéry vznikají všude tam, kde člověk s mentálním postižením musí komunikovat s lidmi, kteří nemají speciální vzdělání a zkušenost s lidmi s mentálním postižením nebo ani přesvědčení, že s lidmi s mentálním postižením se dá normálně mluvit.

ZKUŠENOSTI S ODSTRAŇOVÁNÍM BARIÉR, KTERÉ MUSÍ PŘEKONÁVAT LIDI S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM

Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice (dále SPMP ČR) si klade za svůj hlavní cíl zlepšovat kvalitu života lidí s mentálním postižením. Za jeden z atributů kvalitního života považujeme i zapojení lidí s mentálním postižením do rozhodování a vyřizování svých vlastních záležitostí, účast na každodenním životě společnosti a přístup do

veřejného prostoru, budov a přístup k veřejným i jiným službám. Z tohoto důvodu se zabýváme přístupností pro lidi s mentálním postižením a máme v tomto ohledu již několik zkušeností.

S nastavováním orientačních systémů a uspořádáním budov tak, aby se v nich snadno orientovalo, nemáme ještě příliš zkušeností. Čekáme na vhodnou příležitost. To, že v této oblasti bude nutné spolupracovat s designéry a architekty, je jasné. Zároveň se ale domníváme, že i zapojení lidí s mentálním postižením při odstraňování těchto bariér je velmi žádoucí.

Asi nejvíce zkušeností máme s překonáváním informačních bariér a komunikačních bariér.

PŘÍSTUPNOST INFORMACÍ

Jedno z hlavních opatření, které Úmluva předpokládá, je, že informační materiály poskytované veřejnosti ve veřejných službách musí být v takové formě, aby byly dostupné i lidem s potížemi při komunikaci. Zároveň se počítá se stanovením kritérií pro tyto informační materiály.

Úmluva navíc obsahuje článek, který přímo hovoří o přístupu k informacím (článek 21). Dle něj je třeba uznávat a umožnit osobám se zdravotním postižením používání znakových jazyků, Braillova písma, augmentativní a alternativní komunikace a všech ostatních přístupných prostředků, způsobů a formátů komunikace dle jejich vlastní volby při úředních jednáních.

Řešení nabízí koncept snadno srozumitelných informací. Evropská asociace lidí s mentálním postižením Inclusion Europe zpracovala pravidla pro zpracovávání snadno srozumitelných informací. Na ustanovení těchto pravidel spolupracovali lidé s mentálním postižením z několika zemí světa. V dalších návazných projektech pak byla

pravidla přizpůsobena několika národním jazykům, mezi jinými i češtině. Tato pravidla jsou přehledně shrnuta do příručky Informace pro všechny. Pravidla se týkají nejen psaných informací, ale i informací mluvených, uspořádání internetových stránek, zpracování videí a výukových materiálů.

Snadno srozumitelné informace se dají využít úplně všude. SPMP v ČR převedla do snadno srozumitelné formy Úmluvu OSN o právech lidí se zdravotním postižením, ve snadno srozumitelné formě připravujeme přihlášky na semináře pro lidi s mentálním postižením i samotné semináře a kurzy. Dobrým příkladem jsou také webové stránky o zdraví www.ozdravi.com.

Zároveň jsme zjistili, že modifikovaná pravidla se dají využít i pro jiné ohrožené skupiny, jako například pro seniory nebo lidi, kteří neovládají dobře český jazyk.

PŘÍSTUPNOST SLUŽEB A KOMUNIKACE

Úmluva počítá také se vzděláváním pracovníků zařízení a veřejných služeb (pracovníků veřejné správy, zdravotnického personálu) pro zvýšení povědomí v otázce přístupnosti prostor, informací a služeb. Nedostatečná je také přístupnost soudních řízení zejména pro osoby s duševním onemocněním a s mentálním postižením.

Úmluva obsahuje jasné pravidlo, že služby, které jsou určeny veřejnosti, musí být zároveň přístupné všem, bez ohledu na to, zda jsou to služby veřejné nebo soukromé. Platí to stejně pro soukromou banku jako pro obec.

Komunikační bariéry lze odstranit tím, že budou příslušný personál a pracovníci služeb vyškoleni v komunikaci s lidmi s mentálním postižením a tím, že se s těmito uživateli svých služeb budou pravidelně setkávat. SPMP ČR v roce 2010 vedla projekt „I my jsme občané!“, do kterého se zapojila také Česká alzheimerovská společnost a sdružení Fokus, které pracuje s lidmi duševním onemocněním. V rámci tohoto projektu byli vyškoleni úředníci městské části Praha 8 v přístupu k lidem s obtížemi v komunikaci a vznikl plakát, který do několika jasných pravidel shrnuje to, jak s těmito lidmi komunikovat.

V předchozích letech jsme na zakázku za strany městské policie podobně školili i pražské strážníky a pracovníky informačních a knihovnických služeb – to ve spolupráci se Svazem knihovníků a to informačních pracovníků.

Další dvě důležité oblasti přístupnosti, které Úmluva zahrnuje, jsou politický a veřejný život a volný čas. V rámci projektu ADAP – projekt o volbách (2009 – 2011) proběhla analýza, která zjišťovala, jak jsou volby v jednotlivých zemích EU dostupné, a shromáždila příklady dobré praxe. Vznikla

sada doporučení, jak dělat volby dostupněji a lépe srozumitelné, aby se jich mohli účastnit i lidé s postižením. V rámci projektu jsme se také setkali s politiky, abychom zvýšili jejich povědomí o problému a aby pak vytvářeli informace srozumitelnější a dostupnější. V projektu vznikly dvě brožurky: „Doporučené postupy pro přístupnější volby“ a „Dobrá praxe pro přístupné volby v Evropě“.

SPOLUPRÁCE S BUDOUCÍMI UŽIVATELI

Jednou ze zásad Úmluvy je konzultace a spolupráce s lidmi se zdravotním postižením při řešení problémů a hledání odpovědí na otázky, které se jich týkají (článek 4.3 Úmluvy). Proto základním principem, kterého se snažíme v práci na odstraňování bariér pro lidi s mentálním postižením držet, je spolupráce s těmito lidmi. Tato spolupráce může mít různou formu a hodně záleží na tom, o jakou a čeho přístupnost se jedná. Nejčastěji lidi s mentálním postižením zapojujeme jako hodnotitele srozumitelnosti hotových jednoduchých textů při zpracovávání snadno srozumitelných informací. V některých případech ale považujeme za nejužitečnější zapojit lidi s mentálním postižením do práce na zpřístupňování od samého začátku a společně s nimi určit, co přesně je potřeba pro zlepšení té které služby či prostoru udělat.

Při školeních, jak komunikovat s lidmi s mentálním postižením, je možné zapojit lidi s mentálním postižením jako pomocné lektory. S touto spoluprací máme také dlouhodobé pozitivní zkušenosti a díky ní máme databázi vyškolených pomocných lektorů a lektorek.

UNIVERZÁLNÍ DESIGN

Častým problémem, se kterým se u nás setkávám, je nejen to, že když se řekne přístupnost, většina lidí (a často i profesionálů) si představí prostor bez architektonických bariér, ale i to, že k zlepšování přístupnosti se přistupuje nekoordinovaně a náhodně. Případně se požadavky jednotlivých zájmových skupin dají do jednoho rance a následně na sebe nějak napasují. Holistický přístup k této problematice ve smyslu univerzálního designu je zatím velmi vzácný a v ČR málo praktikovaný.

Univerzální design znamená navrhování výrobků, vybavení, programů a služeb tak, aby byly použitelné pro všechny lidi a aby v co největší míře byly použitelné bez nutnosti dalších úprav nebo specializovaných pomůcek. Na univerzálním designu je také zajímavé to, že jsou s ním spokojeni všichni. Jak senioři, tak i rodiče s kočárky nebo lidé s mentálním postižením.

Z našeho hlediska je zajímavé, že příznivci a propagátoři univerzálního designu se shodují na tom, že legislativní předpisy, které regulují přístupnost, jsou vlastně pro univer-

zální design překážkou a holistický přístup vylučují. Upozorňují na to, že některé principy nelze přetavit do technických parametrů a že ty se často týkají právě lidí s duševním onemocněním a mentálním postižením. Zároveň tito příznivci považují za vlastní princip zaměřený na uživatele a zapojování lidí se zdravotním postižením do tvorby v duchu univerzálního designu (Delta Centre, Trends in Universal design, Oslo, 2012).

PŘÍKLAD Z FRANCIE

Naše sesterská francouzská organizace lidí s mentálním postižením UNAPEI spolu s dalšími organizacemi lidí se zdravotním postižením vytvořila ucelený systém zpřístupňování služeb, budov a veřejného prostoru. Součástí systému je školení personálu, úprava prostředí, úprava orientačních systémů, převedení některých informací do snadno srozumitelné formy. Služby, budovy a veřejný prostor, které prošly touto úpravou, mohou používat speciální piktogram S3A.

Ten je dnes známý po celé Francii. Používá ho například pařížské letiště Charlese de Gaulla. Logo je tam nepřehlédnutelné. Jsou jím označeny sedačky, které jsou vyhrazeny lidem s postižením a které jsou mírně vyšší pro snadnější vstávání, i speciální odpočinková relaxační zóna. Pomoc vyškoleného asistenta si můžete zavolat z terminálů, které jsou umístěny v halách i venku před parkovací zónou a označeny logem S3A. Asistent vám buď poradí na dálku, nebo za vámi osobně dorazí.

Obdobně se můžete s logem S3A setkat v příměstských pařížských vlacích a na příměstských nádražích nebo také v soukromých obchodních centrech či supermarketech.

ZÁVĚR

Lidé s mentálním postižením nepopíratelně čelí bariérám, které jim brání účastnit se každodenního života společnosti. Tyto bariéry jsou stejně významné jako bariéry, kterým čelí ostatní skupiny lidí s postižením, ale je těžší je převést do technických dat a parametrů, a tudíž těžší podchytit v legislativě, zejména když jediná vyhláška, která se komplexně zabývá přístupností – vyhláška MMR č. 398/2009, je ve své podstatě technická. Z tohoto a dalších důvodů považujeme za důležité uplatňovat při zpřístupňování staveb, služeb a veřejného prostoru holistický přístup, principy univerzálního designu a principy zaměřené na uživatele dle zásad Úmluvy. Proto je důležité stanovit kritéria pro informační materiály poskytované veřejnosti ve veřejných službách tak, aby byly dostupné všem, stanovit kritéria pro orientační značení ve veřejných budovách a vzdělávat pracovníky veřejných služeb (mimo jiné pracovníky veřejné správy, zdravotnický a soudní personál). ☒

ČESKÉ DRÁHY

LONI PŘEPRAVILY REKORDNÍ POČET CESTUJÍCÍCH NA VOZÍKU, říká v rozhovoru pro Mosty předseda představenstva ČD PAVEL KRTEK

TEXT: Pavel Hříbek | **FOTO:** České dráhy, a. s.

Zájem lidí se zdravotním postižením o vlakovou dopravu roste, loni národní dopravce přepravil rekordní počet cestujících na vozíku. Odstraňování bariér na železnici pokračuje, vše je ale otázkou peněz. S předsedou představenstva ČD Pavlem Krtkem jsme si povídali i o tom, jak se mohou samotní lidé s handicapem zapojit do zlepšování podmínek na železnici.

Pane předsedo, loni během roku se objevila zpráva, že by lidé se zdravotním postižením mohli vytvořit nový rekord ve využívání vlaků. Podařilo se?

Podařilo - a nejen to. Za celý loňský rok jsme přepravili 5 297 cestujících na vozíku, o rok dřív to bylo 4 300. A to hovoříme jen o těch, kteří si cestu objednali přes náš registrační systém, další cestovali bez naší asistence, tedy bez předhlášení.

Čím si vysvětlujete takový zájem o cestování vlakem?

Určitě je to ohromná chuť žít plnohodnotně, jako žije většina lidí, navzdory zdravotnímu handicapu. A my se snažíme jít těmto lidem naproti. Ať jde o počet bezbariérových spojů nebo o objednávkový systém, který mimochodem obdržel výroční cenu Národní rady osob se zdravotním postižením ČR „MOSTY 2014“.

Kolik bezbariérových spojů v současné době vypravíte?

Aktuálně je to asi 4 656 bezbariérových spojů každý den.

To už se dá projet skoro celá republika bez bariér, ne?

Rozhodně jsme se zase posunuli o kus kupředu. Stále ale platí, že je potřeba svou cestu naplánovat. Někde sice jede bezbariérový vlak, ale peron nemusí být bez asistence přístupný. Jinde může být vyčerpaná kapacita spoje. Proto je dobré své cesty předhlašovat nebo si je alespoň naplánovat a případně prověřit možnosti přes Kontaktní centrum ČD. Velkou výhodou ale je že fungujeme v celé síti, takže dokážeme přepravu zajistit opravdu po celé republice.

I tak ale lidé s postižením měli prakticky 150 let, co existuje železnice, jen minimální šanci cestovat. To se díky Českým drahám změnilo hlavně v regionální dopravě.

A nejen tam. Pendolina na Ostravu, railjety do Brna a nově také InterPantery, které nahradí staré soupravy na rychlících mezi Prahou, Českou Třebovou a Brnem, jsou bezbariérové. Další dálkové vlaky složené z vozů klasické stavby mívají zařazen jeden z 64 speciálně upravených multifunkčních vozů.

Přesto se stále stává, že si vozičkáři na takové cestování postěžují. Třeba loni byl jeden takový případ mezi Prahou a Hradcem Králové mediálně velmi sledovaný.

To je samozřejmě pravda, ne všem dokážeme vyhovět a přepravu zajistit. Na druhou stranu ale uznajte, že ve srovnání s jinými dopravci se České dráhy v tomto ohledu velmi snaží. Zmíněný případ byl navíc nešťastný v tom, že paní mohla cestovat railjetem do Pardubic a odtud pokračovat se vším pohodlím novým regionálním vlakem do Hradce. Chtěla ale cestovat přímo a náš personál se jí snažil vyjít vstříc. A za to jsme sklidili velkou kritiku.

V tom případě se musím zeptat, kdy budou všechny české vlaky bezbariérové?

Vše je otázkou peněz, a to jak při nákupu nových vlaků, tak při modernizaci nádraží a nástupišť. Myslím ale, že česká železnice systematicky pokračuje v odstraňování bariér a my jako státem vlastněný dopravce to považujeme za jednu z priorit. Třeba bezbariérových toalet na euroklíč už máme na nádražích přes 80.

Víte, že máte mezi postizenými i mnoho fanoušků?

To víte, že ano. A proč taky ne? Modelářně, sbírání jízdenek nebo fotografování vlaků se věnuje spousta lidí. I já rozšiřuji sbírku vláček, které máme v kanceláři na ředitelství.

Myslíte, že mohou lidé se zdravotním postižením najít na dráze uplatnění, když mají rádi vlaky?

Provoz na železnici se řídí velmi přísnými regulacemi, proto je možnost uplatnění handicapovaných omezená. Přesto má zhruba 1 % našich zaměstnanců změněnou pracovní schopnost. Lidé se zdravotním postižením nám ale například pomáhali i při úspěšném projektu polepování toalet ve vlcích tapetami lesa nebo koupelny. Tento projekt bude pokračovat a my chceme, aby se do něj opět zapojili. ▣

Nové centrum pro integraci OZP v HRADCI KRÁLOVÉ

TEXT: Jiří Morávek | FOTO: Tereza Dostálová a archiv centra

V Hradci Králové-Věkoších vzniklo nové Centrum pro integraci osob se zdravotním postižením Královéhradeckého kraje, postavené díky velké podpoře a příkladné spolupráci města a kraje. Náklady na vybudování centra včetně vybavení dosáhly bezmála 44 milionů korun.

V únoru 2014 byla podána žádost o poskytnutí dotace z programu ROP Severovýchod, oblast podpory 2.2. Rozvoj měst. Projekt prošel úspěšně několika koly hodnocení a o čtyři měsíce později byla podepsána smlouva o poskytnutí dotace. Největší část výdajů tak byla hrazena z prostředků EU, na dofinancování se podílely statutární město Hradec Králové a Královéhradecký kraj.

Na přelomu srpna a září ukončila společnost FATO, a.s., člen holdingu FATO, po 11 měsících stavební práce na budově bývalé školy ve Věkoších. Dokončena byla také instalace vnitřního i vnějšího vybavení. Centrum pro osoby se zdravotním postižením Královéhradeckého kraje, o.p.s., se během loňského září nastěhovalo do nových odpovídajících prostor s veškerým potřebným zázemím dle standardů současné doby, bezbariérovým přístupem, dostatkem parkovacích míst a zahradou pro venkovní aktivity. Slavnostní otevření centra se konalo 20. října za účasti hejtmána Královéhradeckého kraje Lubomíra France, primátora Hradce Králové Zdeňka Finka, poslance Leoše Hegera

a předsedy Národní rady osob se zdravotním postižením ČR Václava Krásy.

Nově vybudované centrum je ojedinělé v rámci České republiky a má za úkol pomáhat osobám ohroženým sociální exkluzí v zapojení do běžného života. Nová budova umožní vytvořit ucelený systém poradenství, intenzivní rehabilitační program, počítačové kurzy a další programy orientované na přípravu na zaměstnání osob se zdravotním postižením na běžném trhu práce. V centru bude také možné vyzkoušet si různé druhy sportů a volnočasových aktivit, které budou klienty motivovat a inspirovat k dalšímu aktivnímu životu. Cílem je pomoci lidem se zdravotním postižením zvládnout počáteční období při zhoršení zdravotního stavu, zaměřit se na zlepšení fyzické i psychické kondice a zůstat průvodcem a oporou při řešení problémů v průběhu dalšího života.

Služby centra nejsou určeny jen osobám se zdravotním postižením, ale i širší laické i odborné veřejnosti, pracovníkům ve zdravotnictví a sociálních službách, zaměstnavatelům nebo základním, středním, vyšším odborným a vysokým školám.

POSKYTOVANÉ SLUŽBY

Sociální poradenství

V Královéhradeckém kraji poskytují regionální pracoviště Centra pro integraci osob se zdravotním postižením široce dostupné odborné sociální poradenství pro osoby se zdravotním postižením bez ohledu na druh, rozsah postižení a věk.

Provozní hodiny:

Po 8.00 – 17.00

Út 8.00 – 16.00

St 8.00 – 17.00

Čt 8.00 – 16.00

Pá 8.00 – 14.00

REGIONÁLNÍ PRACOVISŤE

**CENTRA PRO INTEGRACI OSOB
SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM
KRÁLOVÉHRADSKÉHO KRAJE, o.p.s.:**

CIOZP HRADEC KRÁLOVÉ |

Pospíšilova 365/9
500 03 Hradec Králové
VEDOUcí: Zdenka Venclová
TEL.: 495 538 867
E-MAIL: hradeckralove@czphk.cz

CIOZP JIČÍN |

Vrchlického 823
506 01 Jičín
VEDOUcí: Vladimíra Mizerová
TEL.: 493 532 182
E-MAIL: jicin@czphk.cz

CIOZP NÁCHOD |

Palachova 1303
547 01 Náchod
VEDOUcí: Dana Vítová
TEL.: 491 426 027
E-MAIL: nachod@czphk.cz

CIOZP RYCHNOV NAD KNĚŽNOU |

Palackého 694
516 01 Rychnov nad Kněžnou
VEDOUcí: Bc. Jakub Jedlinský
TEL.: 494 535 494
E-MAIL: rychnov@czphk.cz

CIOZP TRUTNOV |

Horská 5/1
541 01 Trutnov
VEDOUcí: Věra Stasiňková
TEL.: 499 813 032
E-MAIL: trutnov@czphk.cz

CENTRA ZAJIŠŤUJÍ TYTO SLUŽBY:

- základní sociálně právní poradenství, tj. poskytování základních informací o možnostech řešení obtížné sociální situace, které vyplývají z předpisů upravujících důchodové a nemocenské pojištění, státní sociální podporu, sociální péči a pomoc, zaměstnanost, vzdělávání, sociálně právní ochranu;
- bezplatné odborné právní poradenství pro osoby se zdravotním postižením (zajišťuje externí odborník);
- psychologické poradenství;
- finanční poradenství;
- zprostředkování odborných konzultací v oblasti architektonických bariér a přístupnosti objektů veřejného a kulturního charakteru;
- informace o činnosti jiných občanských sdružení zdravotně postižených, včetně zapojení do tělovýchovné jednoty Čechie zdravotně postižených sportovců.

SOCIÁLNĚ AKTIVIZAČNÍ SLUŽBY pro seniory a osoby se zdravotním postižením **Centrum péče o duševní zdraví**

Tyto služby jsou určeny zejména pro psychicky nemocné občany, kteří jen obtížně hledají uplatnění a životní program. Základní ideou je poskytnout jim kvalifikovanou pomoc a podporu v rámci sociálně aktivizační služby Centra péče o duševní zdraví (CPDZ). Podpora je poskytována lidem, kteří mají zájem o pozitivní změnu svého života, o zvýšení jeho kvality a především o návrat do běžného života a co největší soběstačnost.

Uživatelům této služby je nabízen denní program ve formě skupinové psychoterapie, pracovní terapie, arteterapie, muzikoterapie, dramaterapie či terapie tancem, nácvik základní obsluhy PC a kurzy anglického jazyka. Dále je zde možnost relaxačního cvičení a sportovní terapie. Nacvičují se sociální dovednosti, například nákup základních potřeb, společné vaření, osvojování hygienických návyků. Sociální pracovnice podává klientům informace ze sociální oblasti a o možnostech zaměstnání, v případě potřeby pracovníci centra zajistí konzultaci lékaře nebo psychologa.

KONTAKT

VEDOUcí:
Mgr. Ivana Šťastná
TEL.: 495 538 867
E-MAIL:
ivana.cpdz@seznam.cz

Provozní hodiny:

Po – Pá 8.00 – 20.00
v ojedinělých případech
i v sobotu a v neděli

Činnost je realizovaná v následujících formách:

- docházkové akce, případně kurzy;
- klubová činnost;
- přednášková činnost;
- jednorázové akce.

Jsou to například kurzy výuky na PC, odborné aktivity pro kardiaky a astmatiky, rehabilitační cvičení pro osoby s tělesným postižením, kardiaky, astmatiky a psychicky nemocné, mikulášská besídka pro děti a mládež se zdravotním postižením. Plánovány jsou i sportovní soutěže ve stolním tenisu, šachu, šipkách, ruském kuželníku a bocce pro osoby se zdravotním postižením bez rozdílu věku i postižení.

Půjčovna a prodej rehabilitačních a kompenzačních pomůcek

Půjčovna rehabilitačních a kompenzačních pomůcek nabízí pomůcky pro nemocné, lidi po úrazech, operaci, seniory nebo osoby se zdravotním postižením. Jedná se například o polohovací postele, elektrické i mechanické invalidní vozíky, WC křesla, chodítka, antidekubitní matrace, schodolezy a další pomůcky. Pro zapůjčení pomůcek není nutné jejich předepsání lékařem. Cílem je zlepšit podmínky rekonvalescence či domácí léčby jak pro samotné nemocné, tak pro osoby o ně pečující. Půjčovna má za cíl maximálně podpořit samostatnost osob se zdravotním postižením nebo chronickým onemocněním, a zvýšit tak kvalitu jejich života. Řeší zejména otázku okamžité potřeby kompenzačních pomůcek. Pomůcky jsou určeny pro krátkodobou výpůjčku ve chvíli, kdy ještě nemáte k dispozici vlastní pomůcku či vaše pomůcka byla poškozena či zničena. Poradenství poskytované v rámci půjčoven kompenzačních, rehabilitačních a didaktických pomůcek je samozřejmostí.

Psychorehabilitační kurzy

Jednou ze specifických činností rozvíjejících základní sociální rehabilitaci jsou dlouhodobé i krátkodobé psychorehabilitační a rekondiční pobyty pro osoby se zdravotním postižením všeho druhu. Jejich posláním je především obnovovat a udržovat návyky a oblasti činností umožňujících jedinci se zdravotním postižením nezávislý život. Pro mnohé osoby se zdravotním postižením jsou tyto akce jedinou příležitostí k výměně zkušeností a získání dalších dovedností.

Akce pro děti a mládež se zdravotním postižením jsou zaměřeny především jako ozdravné s tím, že přispívají k rozvíjení schopností a dovedností, které jsou potřebné pro kvalitní život a integraci do zdravé veřejnosti

Akce sociální rehabilitace

Projekt má za úkol přispět k rozvíjení činností osob se zdravotním postižením a naučit je dovednostem, které jsou potřebné pro kvalitní život a integrace do zdravé společnosti. Dalším cílem projektu je zlepšit psychický stav lidí se zdravotním postižením, což je základní podmínkou pro odstranění jejich společenské izolace a správného fungování v běžných životních situacích.

Tělovýchovná jednotka ČECHIE HK

TJ Čechie byla jako jedna z prvních tělovýchovných jednot zdravotně postižených sportovců založena v roce 1968. Je tělovýchovnou jednotou, která umožňuje tělesně nebo jinak zdravotně postiženým občanům sportování v rámci jejich možností. TJ má v současnosti přes 100 členů a patří mezi největší v ČR.

V TJ Čechie se provozují tyto sporty: stolní tenis, tenis, atletika, plavání, šachy, střelba ze vzduchovky, lyžování, kuželky a šipky. Dále je provozována i rekreační tělesná výchova (skupinové rehabilitační a kondiční cvičení). K dispozici je posilovna.

Hlavním cílem TJ je umožnit co největšímu počtu zdravotně postižených občanů zapojit se do pohy-

bové aktivity a sportovní rehabilitací si utužovat svůj zdravotní stav. Tj se soustředí především na rekreační sport, ale má zájem také o to, aby zde vyrůstali i výkonnostně kvalitní sportovci. Z tohoto důvodu jsou pořádány okresní a krajské přebory ve stolním tenisu, atletice, šachu, kuželnách a střelbě ze vzduchovky.

Nově připravované služby

Nastěhování do podstatně větších prostor centru umožní rozšířit služby pro osoby se zdravotním postižením. V první řadě bychom chtěli rozšířit činnost Centra péče o duševní zdraví a ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví vybudovat zařízení nových a inovativních typů péče, splňujících standardy, jež v současné době ministerstvo vytváří. Jednáme též o tom, že by se naše centrum zúčastnilo tzv. pilotního provozu v Královéhradeckém kraji. Dále bychom chtěli vytvářet a poskytovat lidem se zdravotním postižením vzdělávací programy, které jim zlepší možnost umístění na běžném trhu práce. Zřídíme také rehabilitační dílnu, kde si lidé s duševním onemocněním budou osvojovali pracovní návyky, a sociální rehabilitaci, jež bude umožňovat resocializaci a sebeobsahu lidí s duševním onemocněním.

Dalším programem, který bychom chtěli rozvíjet, je rehabilitace pro osoby se zdravotním postižením. Máme zájem zaměstnat občana se zdravotním postižením, který má masérský kurz, a provozovali bychom v novém objektu masáže. Kromě toho chceme provozovat i oxygenoterapii.

Současně bychom chtěli vybudovat ergodiagnostické centrum, které by bylo schopné otestovat lidi se zdravotním postižením, rozpoznat jejich zbytkové schopnosti a také alespoň rámcově určit, jakou pracovní činnost může testovaný občan provádět. To by mělo velice pomoci při zařazování lidí se zdravotním postižením na trh práce.

Novinkou bude i stálá výstava rehabilitačních a kompenzačních pomůcek, kde si lidé se zdravotním postižením nebo jejich rodinní příslušníci budou moci odzkoušet a vybrat potřebnou kompenzační pomůcku, kterou jim poté pomůžeme zajistit.

Veškerou činnost v Centru pro integraci osob se zdravotním postižením budou moci využívat všichni lidé se zdravotním postižením z Hradce Králové, blízkého okolí i celého kraje. Vzhledem k tomu, že se jedná o integrační centrum, umožníme přístup do centra i zdravé veřejnosti, především ve spolupráci s místní samosprávou. ☒

POZVÁNKA NA LETOŠNÍ AKCE

Psychorehabilitační pobyt v Milovicích u Hořic

TERMÍN: 12. 6. – 17. 6. 2016

CENA: cca 2.200 Kč

POČET ÚČASTNÍKŮ: 40

Program pobytu je zaměřen na rehabilitaci tělesně postižených včetně rehabilitačních cvičení a kulturního i sportovního využití.

Psychorehabilitační pobyt v Janských Lázních

TERMÍN: 31. 8. – 12. 9. 2016

CENA: cca 5 500 Kč

POČET ÚČASTNÍKŮ: 40

Program pobytu je zaměřen na rehabilitaci tělesně postižených včetně rehabilitačních cvičení a kulturního i sportovního využití.

Psychorehabilitační pobyt Klubu bechtěreviků v Lázních Bohdaneč

TERMÍN: listopad 2016

CENA: cca 5 960 Kč

Pobyt je zaměřen na rehabilitaci postižených Bechtěrevovou chorobou.

Sportovní pobyt – bowling v Deštném v Orlických horách

TERMÍN: 22. 4. – 24. 4. 2016

CENA: 400 Kč

POČET ÚČASTNÍKŮ: 30

Ozdravný pobyt zaměřen na zvýšení kondice účastníků. Kromě vycházek a pobytu na čerstvém vzduchu je počítáno i se sportovním využitím (bowling) a dalšími soutěžemi zábavného charakteru.

Sportovní hry pro osoby se zdravotním postižením v Dlouhých Rzech v OH

a) TERMÍN: 23. 9. – 25. 9. 2016

b) TERMÍN: 9. 12. – 11. 12. 2016

CENA: 350 Kč

POČET ÚČASTNÍKŮ NA KAŽDÝ TERMÍN: 35

Akce je zaměřena na sportovní využití zdravotně postižených lidí. Soutěží

se v těchto disciplínách: atletický trojboj (hod oštěpem, diskem, vrh koulí), stolní tenis, šachy, střelba ze vzduchovky. V zimním období lyžování, sáňkování, šipky atd.

Turnaj v kuželnách v Milovicích u Hořic

TERMÍN: 17. 6. – 19. 6. 2016

CENA: 350 Kč

POČET ÚČASTNÍKŮ: 35

Dvoudenní zápolení v kuželně Autocampu Milovice.

Sportovní pobyt spojený s hipoterapií – Deštné v Orlických horách

TERMÍN: 13. 5. – 15. 5. 2016

CENA: 400 Kč

POČET ÚČASTNÍKŮ: 30

Akce je zaměřena především na jízdu na koních.

Turnaj ve stolním tenisu

TERMÍN: 28. 12. 2016

AKCE PRO DĚTI A MLÁDEŽ se zdravotním postižením

MÍSTO: rekreační středisko Astra, Dlouhé Rzy

TERMÍNY:

15. 4. – 17. 4. 2016 | ozdravný pobyt
20. 5. – 22. 5. 2016 | ozdravný pobyt
30. 7. – 13. 8. 2016 | letní tábor
30. 9. – 2. 10. 2016 | ozdravný pobyt
4. 11. – 6. 11. 2016 | ozdravný pobyt
2. 12. – 4. 12. 2016 | ozdravný pobyt

Pokud budete mít o některou z akcí zájem,

zašlete přihlášku do 27. 3. 2016 na adresu Centra pro integraci osob se zdravotním postižením Královéhradeckého kraje (ul. Jana Černého 8/28, 503 41 Hradec Králové) nebo ji předejte na členské schůzi. Bližší informace o jednotlivých akcích, o které projevíte zájem, obdržíte po zaslání přihlášky.

CENTRUM PRO ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ V HRADCI KRÁLOVÉ, ul. Jana Černého 8/28, nabízí mimo jiné tyto služby:

BEZPLATNÁ PRÁVNÍ PORADNA – každé pondělí od 13.00 do 16.00 hodin

BEZPLATNÉ PSYCHOLOGICKÉ PORADENSTVÍ – termín schůzky je nutné domluvit na tel.: 495 538 867

BEZPLATNÉ FINANČNÍ PORADENSTVÍ – každou lichou středu od 13.00 do 17.00 hodin

STÁLÁ VÝSTAVA rehabilitačních a kompenzačních pomůcek

POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ o rehabilitačních a kompenzačních pomůčkách pro osoby s tělesným a sluchovým postižením

PROVOZNÍ DOBA

Centra pro integraci osob se zdravotním postižením v Hradci Králové:

Po + St 8.00 – 12.00 | 13.00 – 17.00

Út + Čt 8.00 – 12.00 | 13.00 – 16.00

Pá 8.00 – 12.00 | 13.00 – 14.00

PŘEDSTAVUJEME členskú organizace NRZP ČR

ARCUS – ONKO CENTRUM, Z.S.

TEXT: Jana Kozelská | FOTO: Vladimír Vařečka

Mezinárodní onkologický kongres, Znojmo 2015

ARCUS – onko centrum bylo založeno v roce 1993. Pomáhá onkologickým pacientům a jejich rodinám z celé ČR zvládnout těžké okamžiky a nabízí pomocnou ruku, konzultace, poradenství a další užitečné služby. Od 1. 1. 2014 je registrováno jako spolek. Zakládající členkou a předsedkyní představenstva je Jana Kozelská, nositelka Ceny Olgy Havlové a signatářka Pařížské charty proti rakovině.

Jana Kozelská v roce 1986 sama onemocněla rakovinou prsu. V té době bylo velmi obtížné dostat se k nějakým informacím. Ty se šířily pouze mezi pacienty. Publikace, materiály, organizace – nic takového tu nebylo. Kvalitní rehabilitace, rekondiční a lázeňské pobyty, o tom se mohlo všem onkologickým pacientům

jen zdát. Proto se rozhodla tuto situaci nějakým způsobem změnit a založila ARCUS. Zkušenosti, které sama během svého onemocnění získala, začala předávat dál. Do role onkologického pacienta se dokázala plně vcítit, jelikož si tím vším musela projít také. Jakmile onemocněla, začala se onkologickou problematikou plně zabývat a dělá to až do současnosti.

Hlavní aktivity ARCUS – onko centra, z.s., jsou především: organizace rehabilitačních a rekondičních pobytů pro onkologicky nemocné a jejich rodiny, pomoc při reintegraci onkologicky nemocných do společnosti, spolupráce s předními onkologickými odborníky jak z České republiky, tak i ze zahraničí, dále poradenská, vzdělávací a osvětová činnost.

Spolek rovněž organizuje projekty a kampaně v rámci prevence, aby se veřejnost více starala a zajímala o své zdraví. Dále se snaží odbourat stigma a tabu spojené s rakovinou, že se už nedá nic dělat.

Smyslem a cílem spolku ARCUS – onko centrum je pomoci každému, kdo o pomoc v souvislosti s nádorovým onemocněním požádá, bez ohledu na to, zda se v budoucnu ke spolku aktivně připojí či nikoli. Veřejnosti bychom chtěli vzkázat, aby měla na paměti, že včasné odhalení nemoci může prodloužit život o několik i desítek let.

ZKRATKA: ARCUS – OC

SÍDLO ORGANIZACE: JEŠOV 24, 783 24 LUKÁ

TELEFON: 603 533 288

E-MAIL: jana.kozelska.arcus@email.cz

WEB: www.arcus-oc.org

POČET ČLENŮ: 707

PŘEDSTAVITELÉ ORGANIZACE:

Jana Kozelská (předsedkyně)

Vladimír Vařečka (místopředseda)

MUDr. Dalibor Štambera, MBA,

MUDr. Milena Bittnerová (odborná garance)

Marie Čechová (členka představenstva)

Bc. Denisa Vařeková (projektová manažerka)

Činnost NRZP ČR v regionech

TEXT: Jiří Vencel | FOTO: archiv Jiřího Vencela

TROCHU Z HISTORIE

NRZP ČR v letech 2000 až 2003 posilovala svoji pozici a vliv vůči státní správě a samosprávě. Poměrně brzy však bylo zřejmé, že v souvislosti se vznikem krajů a převodem kompetencí na kraje (od roku 2003) vznikla potřeba vytvořit v rámci NRZP ČR také funkční krajské orgány. Vzhledem k tomu, že na činnost NRZP ČR nebyly v počátcích k dispozici potřebné finanční zdroje, byl celý projekt regionálních aktivit založen výhradně na dobrovolné práci aktivistů – funkcionářů krajských rad osob se zdravotním postižením. Vše tedy záviselo pouze na tom, kolik svého volného času byli funkcionáři ochotni věnovat aktivitám společného zájmu. Mezi jednotlivými kraji tak byly veliké rozdíly.

Ve většině regionů se podařilo navázat dobrou spoluprací s orgány státní správy a samosprávy. Zásadním přelomem ve vývoji NRZP ČR byl rok 2004. Vláda svým usnesením z roku 2003 doporučila krajům, aby vytvářely krajské plány vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením (KPV). Toto usnesení dále obsahuje výzvu, aby zmíněné KPV byly vytvářeny ve spolupráci s NRZP ČR. V roce 2004 tak byly sestaveny a schváleny první dva KPV v Moravskoslezském kraji a Královéhradeckém kraji. Od této chvíle bylo zřej-

Národní rada osob se zdravotním postižením ČR vznikla před více jak patnácti lety. Dovolte tedy malé ohlédnutí. Činnost organizace na celostátní úrovni je poměrně hodně známá. Většina z vás vnímá její dlouhodobý boj za práva osob se zdravotním postižením a jejich rodinných příslušníků. Často se o NRZP ČR hovoří v médiích v souvislosti s prosazováním rozličných legislativních opatření – naposledy to byla naše kampaň za zvýšení příspěvku na péči o 10%. Mnohem méně se ale mluví a ví o rozsáhlé činnosti NRZP ČR ve všech 14 krajích.

mé, že vytváření KPV bude dlouhodobě hlavní činností NRZP ČR v regionech.

PROFESIONALIZACE A ROZVOJ AKTIVIT

Nastal veliký rozvoj činnosti, který se již nedal zajišťovat výhradně dobrovolnou prací funkcionářů. Do roku 2005 postupně docházelo k profesionalizaci. V každém kraji byla zřízena funkce krajského koordinátora NRZP ČR s pracovním úvazkem 20 hodin týdně. V dalších letech byla snaha pracovní úvazky krajských koordinátorů navýšit, ale na to nebyly potřebné finanční prostředky. Bohužel nejsou dosud a krajští koordinátoři pracují za stejných podmínek jako před 11 lety. Přesto jsou výsledky činnosti NRZP ČR ve většině krajů velmi dobré.

Postupně se podařilo zpracovat a schválit KPV ve 13 krajích ČR. Jediným krajem, kde se to dosud nepodařilo, je Kraj Vysočina. Vedle hlavní činnosti, kterou je spolupráce krajských orgánů NRZP ČR se státní správou a samosprávou, je velice významnou oblastí vzdělávací a informační činnost pro veřejnost. Za uvedené období bylo v krajích uspořádáno přes 100 tematických konferencí a přes 160 seminářů a workshopů. Dlouholetou systematickou prací jsme si tak postupně vydobyli pozici uznávaného obhájce práv a zájmů osob se zdravotním postižením v jednotlivých regionech. O tom,

že se nám daří, svědčí i kladná vyjádření většiny krajských úřadů. Za dosažené výsledky tedy patří upřímné poděkování všem funkcionářům a krajským koordinátorům, kteří regionální činnost zajišťují.

Rozvoj našich aktivit v krajích do značné míry ovlivňuje politická reprezentace kraje. Na podzim se budou konat volby do krajských zastupitelstev. Přejme si tedy, ať je po nich na krajích více politiků, kteří budou chápat problematiku osob se zdravotním postižením.

V prvním pololetí 2016 končí volební období všech orgánů NRZP ČR, tedy i krajských. V období březen až duben tak budou ve všech 14 krajích probíhat krajská shromáždění. Na programu budou také volby do krajských výborů krajských NRZP ČR. Zde bude hodně záležet na členských spolicích osob se zdravotním postižením, koho do krajských výborů nominují. Asi mi dáte za pravdu, že dlouhodobě přetrvávajícím problémem je to, jak získat mladé. Ale to není specifikou jen v NRZP ČR.

Pokud byste o naší činnosti v regionech chtěli vědět více, navštivte webové stránky NRZP ČR – www.nrzp.cz/regionalni činnost. U jednotlivých krajů zde také naleznete informace o uspořádaných a připravovaných akcích. ▣

O BĚTI trestných činů mají svá PRÁVA!

TEXT: Zuzana Miklušová

- **Stali jste se obětí trestného činu?**
- **Byli jste okradeni nebo na vás byl spáchán podvod v rámci podomního prodeje?**
- **Víte, za jakých podmínek mají nárok na finanční odškodnění oběti trestné činnosti?**

Nejen na tyto otázky se můžete zeptat v poradně NRZP ČR v Ostravě. Pokud patříte do skupiny zdravotně postižených osob a seniorů, je možné využít bezplatnou odbornou poradenskou pomoc. Díky zákonu o obětech trestných činů je nyní možno aplikovat celou řadu postupů a pomoci v této problematice a cíleně problémy této zranitelné cílové skupiny řešit.

V rámci projektu Oběti trestných činů mají svá práva! nabízíme bezplatné odborné sociální poradenství v těchto oblastech:

- právo na bezplatnou odbornou pomoc
- právní pomoc a poskytování právních informací (v souvislosti se zákonem o obětech trestných činů, z.č. 45/2013 Sb., právní zastoupení u soudu neposkytujeme)
- právo na informace
- zveřejňování informací o totožnosti oběti
- podání vysvětlení a výslech zvláště zranitelných obětí
- právo na peněžitou pomoc
- náležitosti žádosti o peněžitou pomoc
- informace o subjektech poskytujících pomoc obětem trestných činů
- další psychosociální pomoc oběti

Poradenství je poskytováno ambulantně, telefonicky a e-mailem. V případě osobní

schůzky na adrese poradny NRZP ČR je dobré si předem domluvit termín a čas konzultace. Konzultace jsou bezplatné.

Cílem projektu je poskytování odborného poradenství pro oběti trestných činů se zaměřením na skupinu zvláště zranitelných obětí. Toto poradenství spočívá nejen v poskytnutí odborných informací, ale také v psychologicko-sociální pomoci oběti (mnohdy tyto lidé nemají možnost s kýmkoli komunikovat). Odborní poradci, vyškolení pro tuto problematiku a cílovou skupinu osob s handicapem, dovedou adekvátně reagovat na komplexní problémy zvláště zranitelné oběti a poskytnout efektivní a včasnou pomoc.

Cílem poradenské činnosti je poskytovat rady, informace, pomoc a podporu osobám, které se ocitly v nepříznivé životní situaci a které nejsou schopny tuto situaci řešit vlastními silami ani za pomoci blízkého okolí.

NADACE ROZVOJE ZDRAVÍ

KDE NÁS NAJDETE?

30. dubna 2944/1
(zastávka Důl Jindřich, naproti ÚP Ostrava)
702 00 Moravská Ostrava a Přívoz

WEB: www.nrzp.cz

TELEFON: 596 110 282, 736 751 206

E-MAIL: poradnaostrava@nrzp.cz

SKYPE: poradnaostrava

KDY NÁS MŮŽETE NAVŠTÍVIT?

Pondělí: 8:00 – 12:00 | 13:00 – 17:00

Úterý: 8:00 – 12:00

Středa: 8:00 – 12:00 | 13:00 – 16:00

Čtvrtek: 8:00 – 12:00 | 13:00 – 16:00

Projekt je financován za podpory Nadace rozvoje zdraví a Národní rady osob se zdravotním postižením České republiky. ▣

Okénko do poraden NRZP ČR

TEXT: Marie Voženilková

PŘEBÍRÁNÍ DŮCHODU

Chci se zeptat, jak je to se starobním důchodem, když je otec nemocný a je v nemocnici. Předtím si důchod vyzvedával na poště. Z důchodu je třeba platit nájem a další poplatky. Jakým způsobem lze důchod získat?

Výplatu důchodu do zdravotnického zařízení upravuje zákon č. 582/1991 Sb., § 116d, který umožňuje poživateli důchodu vypláceného v hotovosti, jehož pobyt v ústavní péči ve zdravotnickém zařízení trvá déle než jeden kalendářní měsíc, požádat prostřednictvím tohoto zařízení kteroukoli provozovnu držitele poštovní licence o výplatu důchodu do tohoto zdravotnického zařízení. Zdravotnické zařízení je povinno po dobu ústavní péče poživatele důchodu takto vyplacený důchod převzít a předat jeho poživateli, přijatý důchod nebo jeho část uložit, pokud o to poživatel důchodu požádá nebo není schopen důchod převzít, částky přijatého důchodu poživateli důchodu na jeho žádost písemně vyúčtovat a oznamovat provozovně držitele poštovní licence, která důchod do zdravotnického zařízení poukazuje, ukončení pobytu poživatele důchodu v ústavní péči zdravotnického zařízení.

Pokud si otec není schopen přejímat důchod, obraťte se na obecní úřad, který určí tzv. zvláštní příjemce důchodu. Zvláštní příjemce důchodu určený rozhodnutím obecního úřadu bude oprávněn přejímat důchod od České pošty.

V případě, že by byl důchod vyplácen v hotovosti poštou, zůstává při nevyzvednutí „ležet“ na poště, a to až do třetí splátky důchodu. Až poté jsou všechny tři splátky důchodu zaslány zpět ČSSZ a zastavuje se výplata důchodu do doby, než se příjemce důchodu přihlásí.

V případech, kdy hrozí nebezpečí zhoršení zdravotního stavu příjemce důchodu nebo jeho delší hospitalizace a je předpoklad, že si nebude moci osobně vyzvedávat důchod na poště, je vhodné zažádat o tzv. „průkaz příjemce“. Tento doklad vydává pošta pro fyzické a právnické osoby a opravňuje k přijímání zásilek a poukázáním peněžních částek (mimo zásilek určených výhradně do vlastních rukou adresáta) i jinou fyzickou osobu než adresáta. Průkaz platí v rámci celé ČR po dobu určenou žadatelem, avšak maximálně tři roky.

O vydání průkazu je možné požádat písemně prostřednictvím tiskopisů, které jsou rovněž dostupné na kterémkoliv poště v ČR.

Při podání žádosti pošta ověří totožnost žadatele. Předkládá-li žádost pro fyzickou osobu jiná fyzická osoba než adresát, musí být podpis zmocnitelce ověřen ověřovací doložkou notáře, obecního úřadu, zastupitelského úřadu ČR v zahraničí nebo prohlášením advokáta o pravosti podpisu.

Průkaz pošta vydá žadateli na počkání. Jestliže zdravotní stav adresáta neumožňuje, aby se dostavil osobně na poštu k vyřízení žádosti o vydání průkazu, pošta zajistí její převzetí u adresáta, a to případně i na jiné adrese.

SOCIÁLNÍ SLUŽBA V LDN

Teta je umístěna v léčebně dlouhodobě nemocných a bylo nám zde sděleno, že již nevyžaduje zdravotní péči. Není ale schopna se sama o sebe postarat a zatím nemáme dořešeno její bydlení po propuštění. Jak to máme řešit?

Některé léčebny dlouhodobě nemocných poskytují pobytovou sociální službu ve zdravotnickém zařízení. Jejím posláním je zabezpečovat péči a podporu dospělým osobám, které jsou propuštěny ze zdravotnického zařízení, tzn. nevyžadují již ústavní zdravotní péči, ale vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nejsou schopny se obejít bez pomoci jiné fyzické osoby a tuto pomoc nelze přechodně zajistit.

LDN neposkytují trvalou sociální službu. Tato služba je poskytována na dobu přechodnou, tj. do doby, než je klientům zabezpečena pomoc osobou blízkou nebo jinou fyzickou osobou nebo zajištěno poskytování terénních nebo ambulantních sociálních služeb anebo pobytoových sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb.

Během pobytu uživatele je vyžadována aktivní spoluúčast rodinných příslušníků a blízkých při řešení situace klienta. Při poskytování služeb se vychází z individuální situace a potřeb každého uživatele a je podporována snaha řešit aktuální nepříznivou situaci.

Cílem služby je zajistit pobyt v zařízení na nezbytně nutnou dobu, kvůli předcházení vzniku trvalé závislosti uživatele na službě a z důvodu dočasného charakteru pomoci. Klientovi je poskytováno stravování, ubytování, pomoc při úkonech osobní hygieny, použití WC, podpora při podávání jídla a pití, oblékání a svlékání, pomoc při vstávání z lůžka, uléhání a pomoc při zvládnutí běžných úkonů o vlastní osobu.

Úhrada za poskytované služby je stanovena v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a prováděcí vyhláškou č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení citovaného zákona ve znění pozdějších předpisů. Dále je uživatel povinen za poskytování péče zaplatit částku ve výši přiznaného příspěvku na péči za kalendářní měsíc. Pokud tento příspěvek dosud nebyl přiznán, je možné zájemce na lůžko přijmout a příspěvek mu bude vyúčtován zpětně po jeho přiznání.

Benefiční jazz night

Koncert na podporu nemocných
roztroušenou sklerózou

JazzNight2016

11. 4. 2016

Lucerna Music Bar
od 21:00 hod.

Petr Kroutil Orchestra a hosté:
Matěj Ruppert, Tereza Černochová
a Markéta Foukalová

Kontakt: Lucie Kružíková
telefon +420 776 576 488

BENEFIČNÍ JAZZ NIGHT

11. dubna 2016 od 21.00
v Lucerna Music Baru

Benefiční večer na podporu nemocných roztroušenou sklerózou

Jednou z aktivit spolupořádajících nadací a spolků je osvětová činnost demyelinizačního onemocnění, jako je roztroušená skleróza, a podpora pacientů s touto nemocí v oblasti terapie, zahrnující rehabilitace, rekondice, prevenci a cílenou pomoc jednotlivým pacientům ve spolupráci s MS centry.

Programem bude provázet **Petr Kroutil Orchestra** s vzácnými hosty – **Matějem Ruppertem**, **Terezou Černochovou** a **Markétou Foukalovou**. Benefiční večer bude mít jak charitativní, tak kulturní a společenský podtext. Koncert se koná v rámci AghARTA PRAGUE JAZZ FESTIVALU 2016.

Pořadatelé tohoto večera jsou neziskové organizace **Kultura na dlani** a **Důstojně Z.S.**, za organizační a marketingové podpory společnosti **Cathedral** a řady dobrovolníků. Všichni bez nároku na honorář.

O ÚČINKUJÍCÍCH:

Petr Kroutil Orchestra – frontman, saxofonista, klarinetista, zpěvák a konferenciér Petr KROUTIL je jedním z nejvýraznějších a nejcharizmatičtějších jazzmanů u nás. Po absolutoriu Konzervatoře Jaroslava Ježka a studiu na prestižní Berklee College Of Music v Bostonu odjel do Nepálu, kde na Kathmandu University studoval dva roky indickou bambusovou flétnu. U nás je všeobecně znám jako Danny Smiřický ze seriálu Prima sezóna podle Josefa Škvoreckého. Od 18 let hrál v Originálním pražském synkopickém orchestru po boku Ondřeje Havelky. Později spoluzaložil big band Pražský swingový orchestr, kde působil sedm let jako sólista. Petr Kroutil je také jediný Čech, který hrál na zahajovacím festivalu olympiády v Londýně v roce 2012.

Již pátým rokem hraje Petr Kroutil Orchestra ve stálém obsazení – Ondřej Kabrna (klavír, klávesy), Vítek Švec (kontrabas), Michal Hejna (bicí), Imran Mussa Zangí (perkuse) a Petr Kroutil (saxofon, klarinet, zpěv, flétna). Tato skupina vynikajících muzikantů předvádí spontánní a živelně radostnou pop jazzovou show, která strhne i posluchače jiných žánrů. S tímto orchestrem PK natočil a vydal CD většinou vlastních kompozic Just The Way I Am.

Křest zbrusu nového, druhého CD Another Day In Agharta bude probíhat právě 11. dubna 2016 při JAZZ NIGHT v pražském Lucerna Music Baru.

Matěj Ruppert – zpěvák a oblíbený „šoumen“ vydal se svou domovskou skupinou Monkey Business již šest alb. Dvakrát byl oceněn Akademií populární hudby v kategorii Zpěvák roku soškou Anděla. Jako hosta si jej do nahrávacích studií či na koncerty přizvala řada hudebníků a skupin (Gulo čar, Connection, Psychonaut, Michal Horáček a hiphopový projekt Orikoule a další). S kapelníkem Monkey Business Romanem Holým a zpěvačkou Terezou Černochovou založil vedlejší hudební projekt G-Point Hunters. Matěj je nejen zpěvák a šoumen, ale také herec. Největší roli měl ve filmu Tři sezóny v pekle (režie Tomáš Mašín, 2009), ale zdaleka se nejednalo o jeho herecké začátky, v menších rolích se představil ve filmu Puspendo (Jan Hřebejk, 2003), v česko-britském koprodukčním snímku Sklapni a zastřel mě (Steen Agro, 2004) nebo v Pusinkách (Karin Babinská, 2007).

Tereza Černochová – je dcerou známého zpěváka a muzikanta Karla Černocho. Navštěvovala Gymnázium Jana Nerudy se zaměřením na klasickou hudbu, kde i maturovala. Od roku 2003 pokračovala ve studiu na České zemědělské univerzitě v Praze a zde dosáhla v roce 2010 titulu inženýr. V tomto období se ale rozhodla, že se bude plně věnovat muzice. V její hudební kariéře byla důležitá setkání a hraní s vokálním triem Black Milk, G Point Hunters, Takin'Off, Monkey Business, B Side Band a Showstation, posléze kapelou Skupina. První debutovou desku Small Monstrosities natočila v roce 2007 v produkci Romana Holého. V březnu 2015 vydala taktéž v produkci Romana Holého svůj autorský debut Škrábnutí.

KONTAKT: Cathedral s.r.o.
Ing. Lucie Kružiková

SÍDLO: Václavské náměstí 799/48, 110 00 Praha 1

TEL.: +420 776 576 488

E-MAIL: l.kruzikova@ecathedral.cz

CENTRUM PROVÁZENÍ 2018

Místo, kde se můžete vykřičet z bolesti

TEXT: Martina Vysloužilová | **FOTO:** Centrum Provázení

Rodinám s těžce nemocným dítětem už rok pomáhá Centrum Provázení 2018. Nové pracoviště při Klinice dětského a dorostového lékařství Všeobecné fakultní nemocnice v Praze podporuje rodiče ihned po sdělení závažné diagnózy lékařem. Doposud taková služba v České republice chyběla. Vznikla díky finanční podpoře Nadace Sirius.

Duben 1988. V rohu kupé rychlíku z Prahy do Zábřehu tiše pláče mladá žena. Její muž sedí naproti. Ani jeden nemá sílu promluvit. Ráno se v nemocnici na pražském Karlově náměstí dozvěděli, že jejich čtyřletá dcera Hanka je nevléčitelně a smrtelně nemocná. „Diagnózu nám sdělili na chodbě oddělení, kde pořád někdo chodil. Pamatuju se, že po nás pokukovaly sestřičky, asi věděly, o co jde, a mně to bylo hodně nepříjemné. Seděli jsme u stolečku a pan doktor při vysvětlování onemocnění nakreslil na papír panáčka, kterému do hlavy a břicha přidával černé chuchvalce. Ten panáček mě

potom ještě dlouho budil ze spaní,“ vzpomíná dnes Lenka Švábová na den, který její rodině obrátil naruby dosavadní život. Dcera Hanka byla do té doby jen trochu nemocné dítě. Nic víc, nic míň. Diagnóza byla doma ještě dlouho tabu.

Když asi po půlroce jeli všichni na kontrolu, Lenka Švábová si o nemoci nic konkrétního nepamatovala. „Všechno se mi z paměti vymazalo. Žádné brožury neexistovaly. Jediné, co mi z té doby v hlavě zůstalo, bylo to, že žije nějaký pán s touto diagnózou v Anglii a že je mu přes 50 let. Ještě dlouho jsem doufala, že naše Hanička tu nemoc nemá, že se krutě spletli...“

Lékaři se bohužel nemýlili, Hanka trpěla mukopolysacharidózou. Před deseti lety zemřela. Bylo jí pouhých 19 let.

POMOC OD TĚCH, KDO „VĚDÍ“...

I dnes většina rodičů po sdělení závažné diagnózy svých dětí pláče. Už to ale nemusí být ve vlaku, na ulici nebo na dvoře nemocnice. Od ledna 2015 funguje při Klinice dětského a dorostového lékařství Všeobecné fakultní nemocnice v Praze ojedinelá služba – Centrum Provázení 2018. Rodiče nově diagnostikovaných dětí se tu mohou svěřit nejen s bezprostředními pocity, ale získat také první rady a konkrétní pomoc.

Centrum založila Společnost pro mukopolysacharidózu (MPS) z Olomouce, která již dvacet let provází rodiny pečující o děti nemocné jednou z nejtěžších chorob současnosti. Předseda sdružení Jan Michalík je přesvědčen o tom, že nová služba přímo v areálu nemocnice má obrovský smysl. „Okamžiky po sdělení diagnózy patří k těm

následek strádání škodlivých látek ve tkáňích například jater, sleziny, srdce či mozku, čímž dochází k těžkým poruchám těchto orgánů. U většiny typů vede onemocnění k předčasnému úmrtí.)

KŘIČET NEBO NADÁVAT? VŠE JE DOVOLENO

V Centru Provázení zúročila Společnost pro MPS dlouholeté zkušenosti s pomocí rodinám. Využít je mohou nejen rodiče dětí se vzácným onemocněním, ale také děti narozených předčasně nebo s velmi nízkou porodní hmotností. „Rodiče se nás mohou zeptat na všechno, i na věci, které jim připadají hloupé, zbytečné. Mohou mluvit, křičet, plakat a klidně se i smát nebo nadávat. Přitom se u toho všeho mohou cítit alespoň trochu v bezpečí,“ tvrdí vedoucí poradenská pracovnice Petra Tomalová. Ona i její kolegyně Pavlína Dupalová jsou speciální pedagožky a krizové interventky. Obě deset let působily jako asistentky u dětí nemocných MPS.

Za dobu svého působení už Centrum Provázení pomohlo řadě rodičů. Mezi nimi například mamince, která dlouhých pět let, co zná diagnózu své dcery Jany, proplouvala životem bez jakékoliv podpory. „Až letos, asi o tři měsíce dříve, než zaklepala u nás, zaslechla v lázních od jiných maminek, že existuje nějaký příspěvek na péči, že existují dávky sociální podpory, že existují nadace, organizace. K nám přišla na doporučení ošetřujícího lékaře. Možná kdyby centrum počátkem roku 2015 nevzniklo, šla by tato máma životem pořád sama,“ míní Petra Tomalová.

„V CENTRU PROVÁZENÍ ZÚROČILA SPOLEČNOST PRO MPS DLOUHOLETÉ ZKUŠENOSTI S POMOCÍ RODINÁM. VYUŽÍT JE MOHOU NEJEN RODIČE DĚTÍ SE VZÁCNÝM ONEMOCNĚNÍM, ALE TAKÉ DĚTÍ NAROZENÝCH PŘEDČASNĚ NEBO S VELMI NÍZKOU PORODNÍ HMOTNOSTÍ.“

nejhorším, jaké může člověk vůbec zažít. Pomoc dříve nebyla k dispozici. Lékaři i přes největší snahu nemohou poskytnout podporu, která je nezbytná,“ říká Jan Michalík. Společnost pro MPS založil poté, co jemu a jeho ženě Aleně lékaři oznámili, že jejich dcera Petka je vážně nemocná. (Pozn.: *Choroba MPS je způsobena absencí životně důležitého enzymu v buňkách. To má za*

Dnes má maminka nejen příspěvek na péči nebo na bydlení, ale Centrum Provázení jí zprostředkovalo také nadaci, která pomůže se zakoupením speciálního kola pro dceru. „Našli jsme i organizaci, kam může Janička chodit na kroužky a věnovat se věcem, co ji baví. Pomohli jsme také s vyřízením rekvalifikace pro mámu,“ podotkla Petra Tomalová.

CENTRUM JAKO MOST MEZI LÉKAŘI A PACIENTY

Proč působí Centrum Provázení zrovna v pražské Všeobecné fakultní nemocnici? Odpověď je prostá. Tamní Ústav dědičných metabolických poruch je jediné pracoviště v České republice, kde lékaři dokáží potvrdit či vyvrátit podezření na řadu vzácných onemocnění. To, že už nejsou na sdělování diagnóz tak úplně sami, vítá většina lékařů. „Centrum Provázení je pro nás velkou pomocí především proto, že se nám na pacienty nedostává tolik času, kolik by bylo potřeba. Při výuce na lékařských fakultách se navíc neklade důraz na etiku a psychologii, ač jsou to podle mě jedny z nejdůležitějších předmětů. Centrum je jakýsi spojovací článek mezi námi a pacientem,“ vysvětluje lékařka z dětské kliniky Hana Kolářová.

Její slova potvrzuje další z maminek Martina Tábořská. „Náš Šimon se narodil o měsíc dřív, pár dnů po porodu mu lékaři diagnostikovali vzácnou nemoc. Pomoc z Centra Provázení přišla už v době, kdy jsem ještě ležela po císařském řezu na jednotce intenzivní péče,“ popisuje. Pracovnice Centra Provázení byly zpočátku k dispozici, aby se maminka mohla svěřit se svými obavami. Později jí a manželovi vysvětlili možnosti finanční podpory, jak uzpůsobit domácí prostředí a taky sehnat všechno vybavení k tomu, aby se rodiče mohli o syna starat doma.

Lenka Švábová, která si diagnózu své dcery na stejné klinice vyslechla před téměř třiceti lety, takové možnosti neměla. Centrum Provázení vítá jako velké plus, i když ani dnes neví, jestli by službu využila. „Nemoc se léčit nedala a já jsem byla šílená strachy, co bude dál. Nechtěla jsem, aby někdo do našeho soukromí strkal nos,“ přemítá a dodává: „Dnes je všechno jiné, pro děti a rodiny s naší diagnózou se dá dělat hodně. Myslím, že moje sebeobrana, která vedla k odmítání nemoci, byla do značné míry způsobena formou sdělení nemoci dítěte.“

Ani Martina Tábořská zpočátku o žádnou pomoc nestála. Dnes je ráda, že se u ní pracovnice centra „prostě“ objevily: „Na začátku si člověk vůbec neuvědomí, jak moc je potřeba, kolik klidu mu přinesou a o kolik se usnadní řešení praktických sociálních problémů. Od první chvíle nám dávaly najevo, že nejsme sami a nic není neřešitelné.“

KONTAKTNÍ OSOBA PRO MÉDIA:

Martina Vyslouzilová

TEL: +420 603 359 126

E-MAIL: martina.vyslouzilova@upol.cz

KE HVĚZDÁM BEZ BARIÉR

TEXT: Jan Šifner | FOTO: archiv Hvězdárny a planetária hl. m. Prahy

„Pohledy do vesmíru přináší mnoho inspirací. Můžeme se dívat jen tak, prostým okem nebo malým dalekohledem. Můžeme zkoumat fotografie pořízené velkými dalekohledy a kosmickými sondami. Ale nic nemůže nahradit pocity z práce s velkým dalekohledem a pohled na vzdálené vesmírné objekty skrz něj.“

Už od roku 2006 hledáme řešení, jak zpřístupnit alespoň jeden dalekohled handicapovaným návštěvníkům. Nejprve jsme hledali možnost, jak zpřístupnit historický dalekohled Koenig v hlavní kopuli Štefánikovy hvězdárny. To byla celkem logická volba, protože Štefánikova hvězdárna v té době již měla částečně vybudovaný systém bezbariérového pohybu a hlavní kopule poskytovala dostatek prostoru pro instalace. Přístup do vlastní kopule šlo celkem snadno vyřešit schodovou plošinou. Jako neřešitelný úkol se ale ukázal přístup k vlastnímu dalekohledu. Během pozorování se mění poloha okuláru a pozorovatel musí při pozorování stát v různých výškách a polohách. Navíc je třeba si uvědomit, že k pohybu dalekohledu dochází i během pozorování, protože dalekohled kompenzuje automaticky rotaci Země. Úkol je velmi obtížně řešitelný, a pokud je nám známo, po celém světě je jen několik málo hvězdáren, které umožňují bezbariérové pozorování velkým dalekohledem. Žádný ze známých systémů není 100% použitelný.

- periskopický nástavec (systém zrcadel a hranolů) – každý další optický prvek zhoršuje výslednou kvalitu obrazu, problémy s mechanickou tuhostí
- pevně ukotvené pohyblivé rameno – technicky komplikované, obtížně řešitelný problém konfliktu pohybu dalekohledu a ramene, nutnost řešení pro různé typy vozíků
- speciální podvozek s vertikálním zdvihem – technicky komplikované, problém s aretací a stabilitou, nutnost přesezení z vozíku na zařízení
- kamera na okuláru s přenosem na obrazovku – jednoduché, ale nezprostředkovává bezprostřední prožitek, z tohoto pohledu nevyhovující

První kroky v této věci byly podniknuty v roce 2007, kdy jsme testovali možnosti periskopického nástavce. Přestože byly zkoušeny různé možnosti, ani jedna nebyla zcela vyhovující. Ve spolupráci s ing. Jaroslavem Medkem a později i s jeho synem ing. Igorem Medkem jsme pracovali na návrzích různých typů zdvižných mechanismů. Při práci na projektu „Bezbariérový přístup do hlavní kopule Štefánikovy hvězdárny“ byla získána řada unikátních zkušeností, ale bohužel výstupem nebylo žádné konkrétní technické řešení. Ukázalo se, že historický dalekohled Koenig je vzhledem ke své konstrukci nevhodný pro tento účel. Pohyb okuláru je extrémně velký a značnou komplikací by také představoval kombinovaný provoz pro handicapované a pro běžné návštěvníky. Proto byl projekt v roce 2009 ukončen se závěrem, že „v současné době neexistuje ekonomické řešení“. Náklady na vývoj si nesli účastníci projektu – tedy Hvězdárna a planetárium hl. m. Prahy a sdružení Astrolab. I když výstupem nebylo žádné použitelné řešení, je zde namísto poděkovat všem subjektům (soukromým i veřejným), které se nechtěly smířit s konstatováním, že „to nejde“.

Když se v roce 2010 ukázala možnost, že by k Hvězdárně Dáblice mohla být vybudována příjezdová cesta, začali jsme zkoumat, jak umožnit handicapovaným pozorování v této hvězdárně. V její východní kopuli je totiž instalován dalekohled s průměrem zrcadla 400mm a ohniskovou délkou 7200mm s unikátní montáží Coude. Tento systém zajišťuje, že okulár dalekohledu je stále ve stejné poloze, ať už je dalekohled natočen jakkoliv. To samozřejmě celý problém bezbariérového pozorování výrazně zjednodušuje, i když zcela neřeší. Zůstává problém, jak dostat vozíčkáře k okuláru, a také je třeba vyřešit úpravy okuláru, aby obsluha ostření byla co nejjednodušší, to vše bez omezení běžného provozu hvězdárny.

Od roku 2012 probíhaly práce na technické části projektu „Bezbariérová hvězdárna“. Na základě memoranda o společném vývoji zařízení pro bezbariérové pozorování ve východní kopuli hvězdárny pokračoval vývoj zařízení ve spolupráci Hvězdárny a planetária hl.m. Prahy a Astrolabu. Za HaP se na něm podíleli ing. Jan Šifner a mgr. Jakub Rozehnal, za Astrolab ing. Jaroslav Medek a ing. Igor Medek.

Předmětem řešení byla speciální zdvižná plošina, která dopraví vozík na plošinu k okuláru dalekohledu a ovládání dalekohledu – zejména ostření. Zdvižná plošina je značně atypická, protože nesmí bránit pohybu dalekohledu. Tím se rozumí nejenom pohyb vlastního tubusu, ale i dalších částí montáže a vyvažovacího systému.

Ostření musí být ovladatelné i osobami se sníženou motorikou. Okulár je třeba vysunout tak, aby byl přístupný pro sedící osobu na vozíku a současně byl použitelný pro běžná astronomická pozorování.

Do roku 2014 se podařilo vyřešit většinu problémů a získat dostatečné know-how nutné pro úspěšnou realizaci projektu. Zde je na místě zmínit jednu důležitou věc: Přes naši veškerou snahu není možné udělat takové zařízení, které by mohli využívat všichni handicapovaní. Pro využití systému pro bezbariérová astronomická pozorování je nutné zvážit míru snížení schopnosti pohybu a orientace, tedy minimální schopnosti potřebné k využití zařízení. Předpokládáme, že by uživatel měl být schopen samostatně používat standardní ručně poháněný vozík případně elektrický vozík stejné velikosti a zároveň by mu jeho motorické schopnosti měly umožňovat například práci s běžným školním mikroskopem - zaostřování apod. I přes tato omezení si myslíme, že tento projekt bude mít pro handicapované velký význam. Instalací systému pro bezbariérové přímé vizuální astronomické pozorování k tomuto dalekohledu by handicapovaní z Prahy a okolí získali unikátní

**HVĚZDÁRNA ĎÁBLICE LETOS
OSLAVÍ 60 LET OD SVÉHO VZNIKU**

HVĚZDÁRNA A PLANETÁRIUM HL. M. PRAHY JE NEJVĚTŠÍ INSTITUCÍ SVÉHO DRUHU V ČR.

- Jejím posláním je především seznamovat širokou veřejnost s astronomií a příbuznými přírodními a technickými vědami. Je organickou částí pražské kultury a v současné době provozuje svoji činnost ve třech objektech: Štefánikově hvězdárně na Petříně, Planetáriu Praha a Hvězdárně Ďáblice.
- V souladu se strategií zřizovatele – hl. m. Prahy – se snažíme zpřístupňovat naše objekty handicapovaným spoluobčanům. V roce 2006 byl ve středisku Planetárium Praha a ve Štefánikově hvězdárně uveden do provozu systém bezbariérového pohybu.
- Planetárium Praha má kompletní systém bezbariérového pohybu ve veřejně přístupných prostorách a ročně ho navštíví přes 200 handicapovaných, ať už jako jednotlivci nebo v rámci organizovaných skupin.
- Ve Štefánikově hvězdárně jsou přístupné výstavní prostory a promítací sál.
- Hvězdárna Ďáblice dosud nemá systém bezbariérového pohybu vzhledem k obtížné dopravní dostupnosti. To by se mělo snad brzy změnit.

zážitky a současně by se Hvězdárna a planetárium hl. m. Prahy zařadily mezi několik málo světových hvězdáren, které taková pozorování umožňují. Protože řada našich návštěvníků na vozících jsou žáci a studenti, určitě by to přispělo k rozvoji výuky EVVO a podpory STEM předmětů.

V roce 2016 hlavní město Praha schválilo realizaci projektu, který by měl být podle našich představ dokončen na podzim. Zbývá již jen jediný problém – jak se dostat ke hvězdárně v Ďáblicích?

O výstavbě příjezdové komunikace ke hvězdárně jednají zástupci Hvězdárny Planetária hl.m.Prahy s městskou částí Praha-Ďáblice bezmála 10 let. V roce 2010 to dokonce vypadalo, že by cesta mohla být realizována. Nečekanou překážkou se stalo nejen vlastnictví pozemků, ale i nechuť ze strany nového vedení městské části. V roce 2015 byla městskou částí vybudována v místě původně plánované zpevněné přístupové cesty cyklostezka, která dopravní obsluhu hvězdárny zcela znemožnila. Jedinou možností je vybudování komunikace od ulice K Ovčínu na náklady HaP. Nyní se veškeré úsilí HaP upnul k získání pozemků pod nově plánovanou přístupovou komunikací do správy a následné realizaci bezbariérového chodníku a příjezdové komunikace, což by přispělo k atraktivnosti Hvězdárny Ďáblice i pro handicapované návštěvníky a k jejímu bezproblémovému provozu. ❏

POZOROVÁNÍ VELKÝM DALEKOHLEDEM

Držte nám palce, snad se to tentokrát podaří.

PROČ ZATÍM NIKDE NEBYL ZPROVOZNĚN VELKÝ DALEKOHLED PRO VOZÍČKÁŘE?

V drtivé většině případů se okulár dalekohledu pohybuje v závislosti na nastavení dalekohledu a jeho velikosti až o jednotky metrů. Je zcela běžné, že vlastní pozorování probíhá ze schůdků nebo žebříčků. Aby mohl handicapovaný pozorovat, bylo by ho nutné vyzdvihnout do výšky a přiblížit ho k okuláru. Vzhledem k velikosti oblasti, ve které se okulár pohybuje, je nutný nejenom vertikální pohyb, ale také pohyb horizontální, popřípadě natáčení. Zkušenosti s provozem zařízení vyrobených na tomto principu ve světě nejsou bohužel příliš dobré.

Další možností by bylo využít nějaký pohyblivý periskopický systém, který by přinesl světlo z okuláru dalekohledu až do oka handicapovaného pozorovatele. Takové systémy byly ve světě také vyrobeny, ale jsou velmi náchylné na mechanické poškození a ve většině případů degradují pozorovaný obraz – stejně jako kamera nasazená na okulár přenášející obraz na obrazovku. Proto jsme o ní ani neuvažovali.

BEZBARIÉROVÁ HVĚZDÁRNA

„Nejsme chudinky, jsme hrdinky“ ... rok poté

TEXT: Marie Madejová

Více než rok uplynul od skončení projektu „**Nejsme chudinky, jsme hrdinky**“ (CZ.1.04/3.4.04/88.00315).

Dovolte mi vrátit se zpátky a vyhodnotit, jak běžel čas.

Domnívám se, že v uplynulém období se zájem o pečující osoby, o jejich postavení i problémy výrazně zvýšil.

Na základě zjištěných poznatků o postavení pečujících osob v době realizace projektu a na základě průběžné evaluace se od ukončení projektu v roce 2014 uskutečnily ve všech regionech celokrajské konference nebo odborné semináře za účasti laické i odborné veřejnosti. Poslední z nich se konaly například v Plzni, v Brně nebo Hradci Králové na podzim roku 2015. Hlavními organizátory těchto konferencí a seminářů byly krajské rady NRZP ČR a většinou se uskutečnily pod záštitou a ve spolupráci krajských úřadů nebo regionálních vysokých škol a dalších institucí. Některých akcí se zúčastnila zástupkyně Koordinačního a informačního střediska pro osoby se zdravotním postižením a seniory, o.p.s.

Jednání potvrdila, že situace pečujících osob je velmi složitá a že jejich postavení bude nutné v budoucnu věnovat zvýšenou pozornost. Paradoxem je dnes to, že nejsme zatím schopni stanovit, kdo jsou pečující osoby. Zatím se soustředujeme na popis, kdo by mohl být pečující osobou, a vycházíme z platné legislativy. Do budoucna bude třeba definovat pečující osoby s ohledem na to, o koho pečují a jaký mají k opečovávané osobě vztah, kde a v jakém rozsahu pečují. Je třeba jasně potvrdit, zda se jedná o osoby, které pečují o osobu se zdravotním postižením v rodině nebo pečují o dítě předškolního věku nebo o jinou osobu. Na paměti je třeba mít i to, že nejde o problémy jednotlivců, ale o problémy celých rodin.

Jedním ze specifických problémů je návrat pečujících osob na trh práce. Jejich návrat ovlivňuje především to, po jak dlouhé

době se vrací a v jaké situaci se aktuálně nacházejí. A podle těchto okolností je možné se jim věnovat a podporovat je. Pečující osoby mají celou řadu problémů a současně jsou vystaveny řadě vnějších vlivů, které mohou narušit běžný život. K zapojení na trh práce i do společnosti musí zejména zajistit péči pro zdravotně postiženého člena rodiny a fungování celé rodiny po dobu výkonu práce.

Výše uvedený projekt se zaměřoval především na uplatnění pečujících osob na trhu práce. Při této příležitosti byl zpracován vzorový manuál „Praktický průvodce podnikáním pro pečující o osobu blízkou“. Tento

založit živnost a jak tuto živnost provozovat, eventuálně jaké jsou možnosti podpory.

Více či méně náročnou poradenskou podporu poskytli zástupci společnosti několikrát, většinou se však jednalo o telefonické dotazy. To je způsobeno tím, že účastnice projektu byly dostatečně obeznámeny s postupem, jak založit a vést živnosti, a byly schopny poskytnout tyto informace neformálně dalším pečujícím osobám a dalším zájemcům. Konzultace v coworkingových centrech nebyly poskytnuty, respektive zástupci nebyli dotázáni na problematiku zahájení a provozování živnosti. Případné dotazy byly směřovány především k tomu, o jakou formu činnosti jde a k čemu slouží či jak založit a provozovat takovéto centrum. Jako zásadní problém se projevilo technické zajištění těchto center - základem jsou vhodné prostory, které ovšem vyžadují i finanční zajištění, alespoň v začátcích. Ve výsledku, přes řadu jednání, je v provozu pouze coworkingové centrum v Brandýse nad Labem a do podzimu roku 2015 fungovalo toto centrum také v Poděbradech.

„JEDNÁNÍ POTVRDILA, ŽE SITUACE PEČUJÍCÍCH OSOB JE VELMI SLOŽITÁ A ŽE JEJICH POSTAVENÍ BUDE NUTNÉ V BUDOUCNU VĚNOVAT ZVÝŠENOU POZORNOST.“

dokument byl předán všem účastníkům závěrečné konference projektu, která se uskutečnila 30. září 2014 v Praze. Manuál byl umístěn na webové stránky společnosti s řadou dalších dokumentů. Nutno podotknout, že o manuál i další obsahové dokumenty byl poměrně velký zájem. Všechny dokumenty včetně průvodce byly distribuovány na krajských konferencích a seminářích v uplynulém roce.

Současně se na naši společnost obracely se žádostmi o radu osoby se zdravotním postižením. Zajímalo je především to, jak

Společnost je stále v kontaktu s bývalými účastníky projektu a má přehled nejen o počtu osob, které podnikají. V současné době provozují živnost čtyři účastníci a pět osob získalo zaměstnání. Natočený dokument o pečujících osobách byl dán k dispozici nevládním organizacím, které sdružují osoby se zdravotním postižením, a současně byl odvílán na akcích a při aktivitách, které byly pečujícím osobám věnovány. Zástupci KIS, o.p.s., nechávají promítat dokument na akcích, jichž se účastní a na nichž vystupují. ▣

METROSTAV HANDY CYKLO MARATON 2016 Z Prahy do Bratislavy napříč čtrnácti kraji

TEXT: Tomáš Pchálek | FOTO: Irena Vanišová

Jeden z největších sportovně-integračních projektů současnosti se letos posune do zcela nových rozměrů a dozná celou řadu změn a vylepšení. Do čtvrtého ročníku unikátního projektu se letos poprvé zapojí všech čtrnáct krajů České republiky a poprvé od roku 2013 se kompletně změní způsob vytváření trasy i oceňování vítězů!

Handy cyklo maraton je postaven na jednoduchém konceptu. Postavte čtyř- nebo osmičlenný cyklistický tým, jehož součástí musí být minimálně jeden člověk s jakýmkoli druhem postižení. Postavte se na start a zdolejte štafetově trasu dlouhou 2222 kilometrů, a to v časovém limitu 111 hodin. Každý tým navíc jede pro jednoho či více lidí krátce po úrazu či nemoci, kteří se s handicapem teprve učí žít. Smyslem je ukázat, že zdraví a handicapovaní mohou společně tvořit jeden fungující tým, který má šanci obstát i v podmínkách extrémního závodu. Cílem ale není dosáhnout co nejlepšího výsledného času, nýbrž reprezentovat co možná nejlépe myšlenky

vzájemné spolupráce, integrace, solidarity a přátelství.

Čtvrtý ročník tohoto světově unikátního závodu se rozhodlo podpořit všech čtrnáct krajů České republiky. „Jednání s kraji začalo již v druhé půlce roku 2015. V současné době máme podporu všech ředitelů krajů a podařilo se nám získat také osobní záštity českých hejtmanů v čele s Asociací krajů ČR. Do projektu se zapojí také Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo práce a sociálních věcí. Projekt se bude konat ve spolupráci s Czech Tourism,“ říká vozíčkář Heřman Volf, zakladatel handy cyklo maratonu a předseda neziskové organizace Cesta za snem.

NOVINKY LETOŠNÍHO ROČNÍKU

Účast krajů je založena na jednotném modelu. Každý ze čtrnácti krajů ČR vybírá do závodu dva povinné průjezdní body. (Trasa nikdy není přesně stanovena, je pouze potřeba projet danými průjezdními body a nechat si průjezd potvrdit v cyklopasu.) Jeden průjezdní bod by měl být dominantou kraje, například historická, technická nebo kulturní památka. Druhý by měl vzhledem k roku konání olympijských her reprezentovat sport. Například dostihové dráhy v Pardubicích nebo slavný tenisový klub v Prostějově. Vznikne tak dvacet osm výjimečných průjezdních míst. Ta budou doplněna o prémiové body dodané generálními a hlavními partnery.

Velkou novinkou bude hodnocení vítězů jednotlivých kategorií. „Vždy jsme trvali na tom, že náš maraton je jiný než ostatní, že v něm nejde o to, kdo bude stát na bedně vítězů, kdo bude mít nejrychlejší čas nebo nejvyšší průměrnou rychlost. Loni jsme tuto myšlenku podpořili tím, že jsme všem dvě stě třiceti zúčastněným cyklistům předali stejnou medaili. Žádná zlatá, stříbrná nebo bronzová. Letos ale hodláme jít ještě dál. Při slavnostním vyhlášení v cíli závodu sice představíme tři nejrychlejší týmy z každé kategorie, nicméně vítězi maratonu a držitelé pohárů se stanou týmy, které nejlépe reprezentovaly myšlenky projektu. Kritérií bude hodně, například účast handicapovaných cyklistů, poměr handicapovaných a nehandicapovaných v týmu, spolupráce s patronem týmu, originalita, výjimečnost a podobně. Vyhrát Metrostav handy cyklo maraton 2016 tak může klidně tým, který do cíle přijede jako poslední, a to nám připadá naprosto úžasné,“ vysvětluje Heřman Volf.

NOVÝ GENERÁLNÍ PARTNER PROJEKTU

Jak už je patrné z předchozích řádků, projekt po třech letech získal také nového generálního partnera. Stal se jím Metrostav. Skupina Metrostav, vedená akciovou společností Metrostav, je aktuálně největším stavebním koncernem v ČR. Pracovníci firmy se zúčastnili handy cyklo maratonu již v roce 2015. Ke generálnímu partnerství pro letošek přivedla Metrostav dlouhodobá angažovanost v oblasti filantropie a sociální odpovědnosti. Firma je zakládajícím členem platformy Byznys pro společnost a za podporu potřebných získala již řadu ocenění. „Ve skupině Metrostav mají všichni rovné příležitosti. Vážíme si všech stejně,“ říká prezident skupiny Jiří Bělohlav. „Metrostav Handy cyklo maraton je toho dalším důkazem. Přeji všem zúčastněným hodně zdaru a těším se, až budu znovu s napětím sledovat polohu a pořadí týmu složeného z našich spolupracovníků.“

O tom, že skupina Metrostav bere svou roli vážně, svědčí také projekt na podporu zaměstnávání zdravotně postižených, který ve spolupráci s neziskovou organizací Cesta za snem rozjela hned v lednu letošního roku. Pro zástupce personalistů všech dceřiných společností přednášeli o problematice zaměstnávání OZP vybraní odborníci - Kateřina Sirotková z Nadačního fondu pro podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením, Alena Jančíková a Dominika Horáková z České asociace paraplegiků a Pavlína Techlová z Asistence o.p.s.

K Nadaci ČEZ, která projekt podporuje již od jeho vzniku, se v letošním roce přidaly i další významné české společnosti. Nejstarší tuzemský výrobce křišťálového skla a bižuterie, jablonecká Preciosa, zapojil do projektu svou nadaci a mimo jiné se postará o výrobu pohárů a dalších ocenění. Tradiční český producent ručně vyráběných hodinek Prim Manufacture 1949 podpořil maraton speciální kolekcí cyklistických hodinek vycházejících z loga projektu.

Metrostav handy cyklo maraton bude startovat pod záštitou pražské primátorky a starosty městské části Praha 1 z Pražského hradu. Bodem obratu a nejzajímavějším místem trasy se stane Bratislavský hrad. Maraton tak symbolicky propojí dvě hlavní města a myšlenku spolupráce, solidarity a týmového ducha vyveze za hranice republiky. V následujících třech letech by měl projekt takto spojit s Prahou a kraji všechny okolní státy.

Pokud máte chuť dozvědět se o projektu handy cyklo maratonu více nebo se ho aktivně zúčastnit, navštivte webový portál www.cestazasnem.cz.

Na předchozí straně

Slavnostní podpis partnerských smluv. Heřman Volf a prezident skupiny Metrostav Jiří Bělohlav

Úplně nahoře vlevo

Den zaměstnávání OZP pro personalisty Metrostavu má otevřít cestu novým pracovním možnostem handicapovaných v největší tuzemské stavební společnosti

Úplně nahoře vpravo

Foto z handy cyklo maratonu 2015

Nahoře

Souboj handbikerů

***Pokud něco opravdu chceš,
dosáhnu toho bez ohledu na omezení,***
řiká

spolupracovnice

NRZP ČR

**TEREZA
DOSTÁLOVÁ**

TEXT: Radka Svatošová | **FOTO:** archiv Terezy Dostálové

Drobná tmavovláska se ráda obléká do tmavých barev a drží se v pozadí. Dala by se snadno přehlédnout, přesto je Tereza Dostálová osobností s vyhraněnými názory a jako fotografka a spoluorganizátorka je nepostradatelnou součástí významných akcí Národní rady osob se zdravotním postižením České republiky – cen Mosty a Duhové křídlo.

Terezko, čím tě oslovilo dobrovolnictví?

Na začátku to bylo hledání zajímavé praxe. Nastoupila jsem do Národní rady osob se zdravotním postižením České republiky jako praktikantka a začala jsem vypomáhat při větších akcích. Dnes už praxi nepotřebuji, ale za roky spolupráce s NRZP ČR vnímám svoji pomoc jako samozřejmost. Organizují další dobrovolníky a účinkující, dohlížím na všechny detaily. To mě baví a zajímá.

Jak jsi prožívala své vážné onemocnění v dětství?

V rodině máme genetické dispozice k epilepsii. Já jsem se jako dítě po pádu z patrové postele uhodila do hlavy a nejspíš v důsledku toho jsem začala trpět

epilepsií přímo v učebnicové podobě. Od té doby jsem byla léčena na neurologii, vystřídala jsem spoustu léků se závažnými vedlejšími účinky, každé dva roky jsem byla hospitalizována. V důsledku toho jsem byla ve velkém útlumu, ve škole mi spousta věcí nešla, protože jsem je nestíhala vnímat. Dostala jsem nálepku, že jsem hloupá a nemocná, a to mi sebralo motivaci něco dělat.

Podle lékařů byla pravděpodobnost, že bych se epilepsie mohla zbavit, vázána na hormonální změny v dospívání a v těhotenství. V pubertě jsem konečně dostala léky, které mi vyhovovaly, nicméně s mým osamostatněním od rodiny jsem začala zanedbávat jejich užívání. Po čase jsem zjistila, že léky prakticky neberu, ale zjevné příznaky epilepsie se kupodivu nevrátily. V 18 letech jsem lékařce oznámila, že jsem si léky vlastně vysadila sama, se strachem, co ona na to. Paní doktorka mi místo hubování řekla, že jsem jí udělala radost. Epileptický nálezný zůstával pořád stejný, ať už s léčbou nebo bez léčby. Po narození syna jsem však chtěla, aby nálezný EEG znovu překontrolovali a výsledek byl překvapující: nálezný byl tak minimální, že mne u lékaře vyřadili z evidence! Dokonce mohu vlastnit i řidičský průkaz.

Úspěšně jsi dostudovala vysokou školu, chystáš se na psychologický výcvik... Nálepku, že jsi nemocná a neschopná, jsi už asi dávno odložila, že?

Ve čtrnácti letech jsem odjela na dva roky s otcem do zahraničí, konkrétně do New Yorku. Nastoupila jsem do střední školy, kde nestudovali rodilí Američané, ➤

ale pouze přistěhovalci. Setkávalo se zde spousta kultur, jazyků, každý z těch lidí měl své specifikum. Mnoho z nich se nacházelo ve špatné sociální situaci. A v tomhle prostředí nikoho nezajímalo, jakou chorobu mám a jakým způsobem mě omezuje. Všichni měli nějaké omezení, ale dohromady jsme měli jedno společné – jazykovou bariéru. Naučila jsem se obstojně polsky, naučila jsem se počítat ve španělštině, naučila jsem se domluvit anglicky a hlavně jsem pronikla do světa a osudu těch druhých. Za dva roky tady jsem úplně zapoměla, že mám nějaký handicap.

A jak probíhal tvůj návrat domů?

V 17 letech jsem nastoupila do prvního ročníku Evangelické akademie, obor sociální práce. Po roce jsem se osamostatnila od rodiny, odstěhovala jsem se k příteli a vedla lehce bohémský život. To byl vlastně již zmiňovaný začátek mého vyléčení.

Tvůj otec Hynek Kmoníček působí jako ředitel zahraničního odboru Kanceláře prezidenta republiky. Chtěla bys podle jeho vzoru někdy vstoupit do politiky?

Jediné, v čem mám jasno, je, že nechci být v pozici, kdy bych chtěla otci konkurovat. Jeho práce je pro mne zajímavá, ale nechci být jen v pozici dcery Hynka Kmoníčka. Jsem to prostě já.

Jaké bylo vyrůstat vedle takového otce?

Otec byl pro mě vždycky něco jako polobůh. Je výborný vypravěč, umí převyprávět i naprosto nezábavná témata neuvěřitelně zábavným způsobem. To je vlastnost, kterou jsem po něm zdělila, a je to asi největší genetický bonus, který jsem od něj dostala. Otec zná nepočítaně cizích jazyků. Studium jazyků a čtením odborných knih se doslova baví. Jazykové nadání a fenomenální paměť jsem po něm bohužel nezdělila. Moje typická vzpomínka z dětství na otce: je večer, otec leží na posteli, má otevřenou knížku v angličtině a kolem sebe dva slovníky. A taková já nejsem. Já jsem nikdy do knížek nepronikla, a proto pro mě tato část jeho světa zůstala uzavřena.

Vím, že jsi multifunkční člověk.

Čím vším se živíš, co děláš?

Pracuji jako probační pracovník v SKP-CENTRU v Pardubicích. Jako výpomoc působím v téže organizaci v domě na půl cesty. K tomu dobrovolnický a částečně už i profesionálně pracuji pro Národní radu osob se zdravotním postižením České republiky. Zároveň se zabývám fotografováním.

Fotografování je tvá profese, nebo hobby?

Je to obojí. K fotografování mě přivedla spolupráce s dalším dobrovolníkem, se kterým jsme se setkali na prvním ročníku udílení ceny Duhové křídlo. V roce 2014 jsem si otevřela vlastní fotoateliér. Půl roku poté jsem se na popud kamarádky přihlásila do projektu Rozjezd roku, soutěže pro začínající podnikatele a projekty. Kouzelné na tom bylo, že jsem se přihlásila na prodlouženou uzávěrku, pár hodin před

uzavíráním přihlášek, aniž bych měla cokoliv na papíře. Poslala jsem přihlášku, zapoměla jsem na to a dlouho se nic nedělo. Pár dní před prezentací přišla skvělá zpráva. Vybrali můj projekt do top 10 a pozvali mě k prezentaci projektu před porotou. Bylo to jako znovu složit maturitu. Ale podařilo se to. Vyhrála jsem 1. místo v Pardubickém kraji za nejlepší projekt.

A o jaký projekt se jedná?

Projekt se jmenuje ONOTOFOTO. Jeho obsahem je zprostředkování fotoateliéru široké veřejnosti. Tedy komukoliv, kdo si chce vyzkoušet roli fotografa. Já zájemce provedu fotoateliérem od nastavení světel a fotoaparátu až po samotný tisk fotografií. V praxi to vypadá tak, že si klient přivede rodinu nebo jiné objekty fotografování. Po zaškolení je ponechám o samotě, aby měli soukromí a mohli čas v ateliéru využít bez mého zasahování. Díky tomu vzniknou v uvolněné atmosféře příjemné a přirozené snímky. Po několika hodinách se vrátím a společně upravíme a zpracujeme fotografie tak, aby si klient při odchodu odnášel první vlastnoručně vytvořenou ateliérovou fotku. Profesionálně fotografuji také pro časopis Mosty, který vydává Národní rada osob se zdravotním postižením ČR.

Čím dalším se zabýváš? A jak vypadá tvůj volný čas, koníčky?

Se dvěma malými dětmi mám aktivit víc než dost. Zařídila jsem si život tak, aby mi práce byla koníčkem. Proto v současnosti nechci žádnou ze svých profesí vykonávat na plný úvazek. V tom okamžiku by se totiž z koníčku stala práce a povinnost. Mám ráda svou velkou míru svobody a o tom je celý můj život.

Jak ti nemoc změnila život?

Epilepsie jako taková můj život nezměnila. Víc můj život ovlivnilo to, jak mě vnímají ostatní. To byla ta zmiňovaná nálepka, že jsem nemocná a něco nemusím. Informace od lékařů a okolí, že něco nemůžu, že něco nejde, ovlivnily můj život mnohem víc než choroba jako taková. Dám ti příklad: když jsem byla v Americe, připravovala jsem se na přijímačky na střední školu a komunikovala jsem na chatu s mou platonickou láskou, budoucím učitelem češtiny. Neznal moje lékařské zprávy, a tak mi každou chvíli přišlo místo odpovědi na otázku jen „máš tam chybu, hledej“. To byla ta opravdová motivace. Zjistila jsem, že když mám silnou motivaci, mohu se i češtinu přes všechny svoje „dys“ naučit. Myslím tím motivaci vnitřní, ne vnější. Pokud něco opravdu chci, dosáhnu toho bez ohledu na omezení.

Na co se těšíš v nejbližší době?

Jaké máš další plány do budoucna?

Mým nejbližším plánem je nastoupit do pětiletého psychoterapeutického výcviku, ale obecně neumím plánovat. Přestože se považuji za organizačně zdatného člověka, záměrně žiju bez velkého plánování. Když plánuji a můj vysněný cíl nevyjde, tak mě to zraní. Proto nic nečekám a mám radost z toho, co přijde. S tímto postojem ale člověk nemůže žít a podnikat, když nemá

„KDYŽ JE TO POTŘEBA, POUŽIJTE STO PROCENT SVÉ KAPACITY, PAK TO VYJDE! JÁ VSTUPUJI DO ŽIVOTA S TÍM, ŽE VŠECHNO NĚJAK DOPADNE. Z KAŽDÉHO NEGATIVU VYTVOŘÍM POZITIV.“

k sobě někoho, kdo plánuje. U nás v rodině tu stabilní, v čase a prostoru stálou složku představuje manžel.

Máš nějakou radu či vzkaz pro čtenáře, které potkala nemoc či úraz?

Nic neplánujte, nic neočekávejte, ale řešte situace ve chvíli, kdy nastanou, podle svého nejlepšího vědomí a svědomí. Když je to potřeba, použijte sto procent své kapacity, pak to vyjde! Já vstupuji do života s tím, že všechno nějak dopadne. Z každého negativu vytvořím pozitiv. ▣

Destigmatizace DUŠEVNĚ NEMOCNÝCH – významné téma reformy psychiatrie

TEXT: Martina Příbylová

Názory jednotlivých zájmových skupin na optimální průběh a cíle reformy psychiatrie se v některých bodech rozcházejí. Úplná shoda je ale v jednom: hlavní příčinou skoro všeho zlého je stigmatizace. Duševně nemocných, samotného oboru psychiatrie i jeho pracovníků.

STIGMATIZACE NAŽIVO

Třicetiletá invalidní důchodkyně Eva dokázala pochopit a vnitřně se vyrovnat se svými depresemi. Jako dobrovolnice přednáší na středních školách o psychiatrii a duševním onemocnění. Spolu se svým kolegou takto informovala třídu gymnazistů ve středočeském regionu. Chovali se jako řádní lektori, ale až v samém závěru prozradili, že i oni jsou vážně nemocní. Studenti žasli: „Vždyť na vás není nic vidět!“

**

Můj spolužák ze střední školy, zasloužilý docent kardiologie, neuznává psychiatrii jako „opravdovou medicínu“. Připouští sice, že „ti lidé museli poctivě vystudovat školu“, ale za skutečné doktory je prostě

nepovažuje. (Neodvážila jsem se na obranu „Popelky medicíny“ ani pípnout.)

**

Josef K. pracoval u Českých drah. Starý mládenec, dobromyslný stokilový chlapík ve středním věku, sečtělý a inteligentní - a zároveň lítostivý uzlíček citů, ovládaný nekompromisně přísnou matkou. Když mu byl přiznán invalidní důchod, slíbil mu zaměstnání známý, majitel místní pily. Nepřijal ho. Zaměstnanci jeho malé firmy se vzbouřili, nechťeli Josefa mezi sebou. Měli strach.

**

S cílem propojovat zdravotní péči a sociální pomoc pro dlouhodobě nemocné

pacienty se Fokus Praha a Psychiatrická nemocnice Bohnice dohodly na vzniku terénního multidisciplinárního týmu. To znamenalo i přijmout nové pracovníky, kteří by navštěvovali pacienty v přirozeném prostředí, tedy v jejich bytech. Jedna z volajících adeptek se zcela vážně zajímala, jestli ji při tom bude doprovázet ochranka.

**

Tak se stigmatizace projevuje. Ale proč?

Fokus Labe na svých webových stránkách uvádí přehled obvyklých mýtů o schizofrenii.

Zde je:

- ❑ MÝTUS 1: Lidé s duševní nemocí jsou agresivní a nebezpeční.
- ❑ MÝTUS 2: Všichni lidé s duševní nemocí musejí být hospitalizováni a nemohou žít mimo ústav.
- ❑ MÝTUS 3: Lidé s duševní nemocí nemohou pracovat a studovat.
- ❑ MÝTUS 4: Řada osob svádí na duševní onemocnění svou neschopnost a lenost.
- ❑ MÝTUS 5: Schizofrenie je porucha rozpolcené osobnosti nebo vícenásobné osobnosti.
- ❑ Mýtus 6: Za vznikem schizofrenie stojí zlí duchové nebo magie.
- ❑ Mýtus 7: Rodiče jsou příčinou schizofrenie.

- Mýtus 8: Lidé nemocní schizofrenií jsou mentálně retardováni.
- Mýtus 9: Schizofrenici se nikdy nevyléčí.
- Mýtus 10: Schizofrenie je nakažlivá.
- Mýtus 11: Lidé se schizofrenií mají být zavíráni do ústavů.
- Mýtus 12: Lidé se schizofrenií nejsou schopni rozhodovat o své vlastní léčbě.

Diskuse, vysvětlování a konfrontace těchto mýtů se skutečností je jedním z dalších záměrů projektu Neviditelní lidé (viz box). Jednoduché to asi nebude.

PROJEKT

Až do 24. března je možné navštívit v Regionálním muzeu v Teplicích výstavu fotografií Neviditelní lidé – aneb máme se bát schizofreniků? Výstava je součástí stejnojmenného projektu Fokusu Labe, organizace, která už od roku 1992 pomáhá lidem s duševním onemocněním v regionu.

neviditelni-lide.cz
domov | práce | úcta | naděje

Na padesáti snímcích Karla Peška jsou vidět tváře sedmi lidí ve věku od 30 do 58 let.

Kromě šéfredaktora pacientského časopisu Zrcadlo Jiřího Š. jsou všichni pracovníky gastronomického provozu Dobrý Fokus. Heslovité charakteristiky jsou doplněny informací o diagnózách „schizofrenního okruhu“. Máme před sebou obličej schizofreniků – nebo lidí?

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Podpořeno grantem z Norska | Supported by grant from Norway

Činnost Fokusu Labe i zmíněný projekt, financovaný z Norských fondů, snad bude možné podrobněji představit v příštím čísle Mostů.

OČIMA ODBORNÍKŮ

Stigmatizace je stav a problém, destigmatizace cíl.

Na stránkách www.psychiatrie.cz je možné vyhledat přehledný příspěvek o destigmatizaci MUDr. Ondřeje Pěče, předsedy sekce sociální psychiatrie Psychiatrické společnosti ČLS JEP.

„Stigma znamená společenské odmítání domnělých nebo skutečných vlastností, přesvědčení nebo chování, které odporují sociálním normám. Stigma duševní nemoci je charakterizováno nedostatkem vědomostí o duševních nemocech, strachem, předsudky a diskriminací.“

Autor uvádí základní fakta, dlouhodobé trvání postojů veřejnosti, posilovaných médií, jen pozvolné zlepšování situace (i v západních zemích). V rozporu se skutečností (kterou se zabývala řada seriózních výzkumů) přetrvává názor o nebezpečnosti a vysoké pravděpodobnosti násilného chování duševně nemocných. Na rozdíl od jiných oslabených skupin nejsou duševně nemocní schopni dostatečně sebeobhajoby a stigmatizační postoje nejsou výjimkou ani u samotných profesionálů.

A dále: „**Stigma duševní nemoci je rovněž jednou z příčin, proč zástupci státu a plátců péče mají malou vůli investovat do péče o duševně nemocné.**“

Ano, stigmatizace je příčina příčin. Jako další důsledky vidí MUDr. Pěč sníženou možnost zaměstnanosti („zaměstnanost těchto lidí se v různých zemích pohybuje mezi 10 až 30 % oproti lidem s těžkými fyzickými handicapem se zaměstnaností 20 až 40%) i odmítání léčby lidmi s duševní poruchou (skrytá psychiatrická nemocnost). V závěru jsou uvedeny možnosti snižování stigmatu duševní nemoci, některé konkrétní projekty a přehled různých doplňujících písemných materiálů.

MUDr. Martin Hollý, předseda Psychiatrické společnosti, ve svých veřejných vystoupeních někdy srovnává situaci duševně nemocných a tělesně postižených. On v těchto nemocných (obecně) nebezpečí nevidí a nevidí ani důvod, proč by je společnost nemohla přijímat obdobným způsobem jako například lidi na vozíku. A požaduje (právem!), aby i duševně nemocní měli svůj pomyslný nízkopodlažní autobus. Za problém ale považuje právě změnu vnímání veřejnosti.

Co dodat k názorům lékařů? Nepochybně je možné popsat i další formy stigmatizace. I ze své osobní zkušenosti vím, že stigmatizace může být horší než samotná nemoc. Velkými „experty“ bývají někteří somatičtí lékaři – rozumět psychiatrii přece není nic těžkého... Stigmatizace se ale projevuje se i mezi samotnými pacienty navzájem. **A jednou z jejich nejhorších a nejdestruktivnějších forem je sebestigmatizace.**

K nehlubším lidským potřebám patří potřeba přijetí. Sociální vyloučení člověka (zavržení, vyhnání - termín nerozhoduje) je tím nejstrašnějším trestem a největším stresem. Sociální smrt není tak daleko od té skutečné. Nemyslím si, že časté sebevraždy schizofreniků jsou vždycky jen prostým následkem nemoci.

ŘETĚZ

Řetěz příčin a následků od stigmatizace a mýtů až k celkově neutěšenému stavu české psychiatrie je zatím stále velmi pevný a nerozbitný.

Ale co je příčinou stigmatizace, oněch mýtů a „nedostatku vědomostí, strachu, předsudků a diskriminace“ (dle dr. Pěče)? Větu „Největší bariéry jsou v hlavách!“ jsem neslyšela ve světě psychiatrie, ale v rozhlasovém vystoupení jednoho z angažovaných vozíčkářů. Handicap vozíčkářů je přitom samozřejmě daleko srozumitelnější.

Když dojdeme až na konec, k technickým podmínkám léčeben, možnostem léčby v ambulancích (určeným úhradami zdravotních pojišťoven), dostupnosti psychoterapie a celkově špatně fungujícímu systému, kdo by se divil pohoršení, které vyvolávají – a zaměňování příčin a následků? Řetěz je od 19. století ukován do uzavřeného kruhu, zasvěcení to vidí a vědí. Jak ale změnit postoje společnosti? Podaří se to někdy?

DUŠEVNĚ NEMOCNÍ A „NORMÁLNÍ SVĚT“

Nemůžeme než opakovat, že stigmatizace v konečných důsledcích prorůstá světem psychiatrie jako metastáza. Nejen v České republice. Lékaři se shodují, že destigmatizace je velmi obtížný proces, který neskončil úspěchem například ani v Austrálii nebo Holandsku.

Odborné průzkumy navíc prozrazují, že stigmatizace v ČR je ještě daleko výraznější než v některých západoevropských státech. Proč? Je český „blázen“ o tolik

jiný než anglický nebo finský? Anebo je chyba na druhé straně, v těch okolních „hlavách“ řádných občanů, novinářů a pak i úředníků a politiků?

Lékaři (a dnes už i pacienti) se učí moderním postupům, které se ve světě osvědčily, **přijímají nové principy léčby a přístupu k nemocným, ale samozřejmě jen v rámci podmínek, které jim umožňuje systém nastavený tímto státem.** (Charakteristické je konstatování jedné ambulantní lékařky: „Tady mám nemocného trpícího člověka – a tady mám zdravotní pojišťovnu!“) Ale vnější podmínky včetně financování se nezmění,

řídí mediálním obrazem skutečností, které blíže nezná. **V povědomí společnosti 21. století tak, v rozporu s realitou, splývá obraz psychiatrického pacienta s obrazem „nebezpečného schizofrenika“.**

Už před půlstoletím odmítal tehdejší přední český psychiatr Milan Hausner názor, že „kdo se jednou zbláznil, už nikdy rozumu nenabude“. Běžný občan neví například to, že u třetiny mladých pacientů se onemocnění schizofrenií objeví jen jednou v životě. V době žďárské tragédie se ve veřejnosti opakovaně objevoval „logický“ argument: Jak mohla být (Barbora Orlová) nepřičetná, když si

cestě od stigmatizace k destigmatizaci je potřebný. Efekt je ale určený i správností zvolených forem. A nezbývá než znova a znova vysvětlovat a snažit se o poznání „nahoře“ i „dole“.

Podle názoru doktora Hollého by těžištěm podobných kampaní neměly být příliš všeobecné projekty (a slova, slova, slova), ale **lokálně zaměřené informační akce**, seznamující s lidmi a organizacemi „teď a (především) TADY“. Souhlasím. Nic nemůže přesvědčit víc než vidět a poznat živého člověka, který prožívá podobnou, snad jen trochu komplikovanější, existenci jako všichni okolo.

„I ZE SVÉ OSOBNÍ ZKUŠENOSTI VÍM, ŽE STIGMATIZACE MŮŽE BÝT HORŠÍ NEŽ SAMOTNÁ NEMOC. K NEJHLUBŠÍM LIDSKÝM POTŘEBÁM PATŘÍ POTŘEBA PŘIJETÍ. SOCIÁLNÍ VYLOUČENÍ ČLOVĚKA JE TÍM NEJSTRAŠNĚJŠÍM TRESTEM A NEJVĚTŠÍM STRESEM. SOCIÁLNÍ SMRT NENÍ TAK DALEKO OD TÉ SKUTEČNÉ. NEMYSLÍM SI, ŽE ČASTÉ SEBEVRAŽDY SCHIZOFRENÍKŮ JSOU VŽDYCKY JEN PROSTÝM NÁSLEDKEM NEMOCI.“

---

pokud nedojde ke změnám „v hlavách“. Do kruhu ukovaný řetěz.

Strach a příslušná nervová centra v našem mozku jsou v našem životě kontrolkou, která nám brání v příliš lehkomyšlném přístupu k možným nebezpečím. Ale bát se vždycky a všeho také není norma.

Poznání a informace sice odstraňují zbytečné obavy, ovšem někdy je máme, a přesto se nepřestáváme bát. Co je málo pravděpodobné, ještě není vyloučené. Jak složitý může být kontakt se schizofrenikem – i když jsou desítky mnohem nebezpečnějších situací...

Nikdo na světě neví všechno, ani Google. To, že neznalost nahrazujeme představami a pouhými domněnkami, asi patří k lidské přirozenosti. Moderní člověk se často

dokázala objednat hotel? Mohla, to není v rozporu s její diagnózou. A samozřejmě také: „Jsou líní, vymlouvají se na nemoc, nechce se jim dělat!“ A tak dále. (Zdravý selský rozum přece ví své a těm pomateným Chocholouškům taky není co věřit!)

Jsmo schopní vysvětlit veřejnosti ony zakořeněné mýty? To nikdo neví a už vůbec ne kdy. Nejdůležitějším rysem úspěšných aktivit není jen samo vysvětlování, ale účinné vysvětlování. Srozumitelné, také, aby je neznalý (nebo poloznalý) laik byl schopný přijmout.

Osvěta se v české společnosti stává významným tématem pro reformu a zlepšení postavení celé psychiatrie a především jejích pacientů. Věřím, že každý krok na

O NADĚJI

Dnes opravdu nikdo neví, jaké účinky budou mít destigmatizační aktivity – možná že naše očekávání nakonec nedokáží splnit. Zatím je možné oceňovat alespoň to, že vůbec jsou. I jako člověk spíše skeptický chci trochu doufat.

Tam, kde se rozšířily „ostrůvky pozitivní deviance“ – organizace poskytující sociální nebo zdravotně – sociální služby, zvykli si místní občané a jejich pocity se snad alespoň trochu zmírnily. Naději pro mne představuje projekt „Studia 27“ s veřejnými besedami se známými osobnostmi (viz MOSTY 3/2015) i úspěch pražského Centra Podskalí v crowdfundingové sbírce Hithit na sportovní a volnočasové aktivity klientů. Někteří objektivní novináři. Nová a bezesporu sebevědomější generace pacientů i minulou praxí nezatižených lékařů. **Peer konzultanti, lidé se zkušeností nemoci, kteří se po proškolení stávají členy profesionálních týmů v sociálních službách.**

K lepšímu pochopení širší veřejnosti paradoxně přispívá i nárůst podílu psychických problémů ve společnosti, které se dnes osobně dotýkají daleko většího počtu lidí. **Přibývá snad i politiků, kteří si začínají uvědomovat nutnost zastavit negativní vývoj a chápat změny psychiatrie jako nedílnou součást péče státu o veřejné zdraví.** Prohlášení ministra zdravotnictví Svatopluka Němečka ke stavu a budoucnosti české psychiatrie můžeme považovat za pouhý pozitivní signál – ale snad i za start proměny v realitu.

Doufáme, že k rozpuštění nevědomosti a stigmatizace přispěje i plánovaný projekt NRZP ČR, jehož startem by se snad mohl stát tento dnešní text. ▣

Začala registrace na konferenci INSPO 2016

TEXT A FOTO: Monika Jindrová

Informační a komunikační technologie usnadňující život osobám se specifickými potřebami budou tématem konference INSPO 2016, která se uskuteční v sobotu 12. března v Kongresovém centru Praha. Bude na ní představeno množství novinek určených pro lidi s tělesným, zrakovým, sluchovým či kombinovaným postižením, pro dyslektiky nebo například pro osoby po mozkové mrtvici.

Již 16. ročník ojedinělé konference pořádá BMI sdružení, generálním partnerem je Nadace Vodafone, partnery jsou AutoCont, ČSOB, SuperHosting a Teiresiás, mediálními partnery ČTK Protex a portál Helpnet.

V dopoledním programu se účastníci seznámí například s nanomateriály a nanoprodukty vyvinutými v České republice, které jsou zaměřeny na péči o zdraví, podporu zdravého životního stylu a pomoc lidem se zdravotním postižením.

Odpoledne bude jednání rozděleno do tří sekcí. První se zaměří na přístupnost webu (ale i pomůcek), druhá na využití informačních technologií při vzdělávání a zaměstnávání osob se zdravotním postižením a třetí na informační a komunikační technologie pro neslyšící uživatele.

Na konferenci bude také předána Cena Nadace Vodafone Rafael za ICT inovace pro důstojnější život lidí se zdravotním postižením. O cenu spojenou s částkou 200 000 korun se mohly ucházet neziskové organizace do 11. února 2016.

Dále budou vyhlášeny výsledky literární soutěže Internet a můj handicap. Uzávěrka 12. ročníku byla 8. února 2016. Tři vítězové dostanou 7 000, 5 000 a 3 000 korun od ČSOB, další ceny věnují AutoCont CZ, Zoner Software, Okamžik a nakladatelství Portál, zvláštní ceny udělí redakce časopisů Gong a Vozíčkář.

Na konferenci INSPO je samozřejmostí, že ve všech třech jednacích sálech bude zajištěno tlumočení do znakového jazyka i simultánní přepis. Ten mohou sledovat účastníci se sluchovým postižením nejen na plátně, ale také na tabletu. A slabozrací návštěvníci mají možnost si na zapůjčeném tabletu nastavit prezentaci promítanou na plátno.

Zájemci, kteří se nemohou zúčastnit konference osobně, budou moci sledovat on-line přenos dopoledního programu na internetu. Po konferenci budou zveřejněny videozáznamy všech přednášek, které pořídí středisko Teiresiás.

Pořádající BMI sdružení zveřejnilo na adrese www.inspo.cz/inspo-2016 program konference a zahájilo registraci.

Účast na konferenci je za symbolický poplatek 300 Kč (platí se u prezence), který zahrnuje i průběžné občerstvení, oběd a sborník na CD. Účastníci, kteří mají průkaz TP, ZTP nebo ZTP/P, zaplatí pouze 200 Kč, pro osobní asistenty je účast zdarma. □

KONTAKT: Jaroslav Winter
E-MAIL: winter@brezen.cz
TEL.: 777 807 727

VYSOKOŠKOLSKÉ STUDIUM pro uchazeče s pohybovým postížením

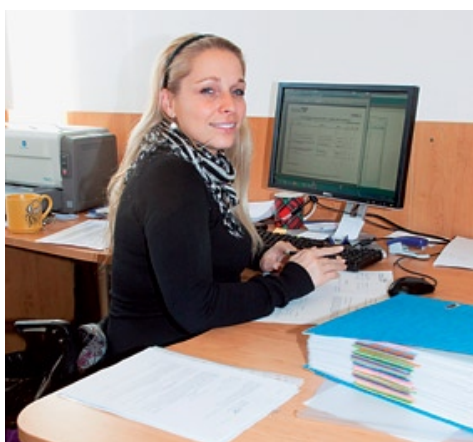
TEXT: Helena Dušková | FOTO: archiv MUP

Metropolitní univerzita Praha (MUP) realizuje program Škola bez bariér pro studenty s pohybovým postižením již od roku 2003. Studenti si mohou v souladu se stipendijním řádem požádat o přiznání stipendia ve výši školného pro celou dobu studia na MUP. V rámci tohoto programu umožňuje MUP uchazečům s pohybovým handicapem studium v kompletně bezbariérových objektech v Praze a Plzni. V současné době Metropolitní univerzita Praha také zaměstnává absolventy programu.

PROGRAM ZAHRAJUJE:

- stipendium ve výši školného po celou dobu studia
- studium v bezbariérových budovách MUP
- možnost speciálního studijního režimu
- přizpůsobení komunikace individuálním možnostem
- konzultace se studijní poradkyní
- zapůjčení studijních pomůcek (notebooky, diktafony, studijní literatura, software pro přepis mluveného slova a kurzy rétoriky pro jeho správnou aplikaci)

Sportovní a společenské aktivity

MUP podporuje a účastní se řady společenských a sportovních akcí, které podporují zapojení osob se zdravotním postižením do společnosti. Mezi tyto aktivity patří každoroční partnerství vyhlašování cen Mosty, plesy a módní přehlídky, účast na běžeckém závodu v Běchovicích, mezinárodní turnaj ve florbalu na elektrických vozících, cyklistický závod 111 hodin atd.

Studenti a absolventi

Za dobu trvání programu jím prošlo již přes 200 studentů. V akademickém roce 2015/2016 studuje ve všech oborech i ročnících přes 70 studentů s pohybovým postižením. V rámci programu Erasmus studují studenti také na vysokých školách v zemích EU a účastní se pracovních stáží v zahraničí.

Přijímací řízení

Stipendium se vztahuje na studium v bakalářských a magisterských studijních oborech zaměřených na mezinárodní vztahy, mezinárodní obchod, právní specializaci, humanitní či mediální studia. O jednotlivých studijních oborech a podmínkách přiznání stipendia se více dozvíte na www.mup.cz.

Termíny přijímacích zkoušek a motivačních pohovorů:

1. června 2016
22. června 2016
21. září 2016

Podání přihlášek ke studiu:

Přihlášku si podejte nejpozději 14 dní před termínem přijímacích zkoušek a motivačních pohovorů. Přihlášku ke studiu najdete na www.mup.cz.

PRAHA | PLZEŇ | LIBEREC | HRADEC KRÁLOVÉ

METROPOLITNÍ
UNIVERZITA PRAHA

PODLE INZERÁTU SI VYSOKOU ŠKOLU NEVYBÍREJTE

DEJTE NA ZKUŠENOSTI
ABSOLVENTKY OBORU
VEŘEJNÁ SPRÁVA

Gabriela Knapová

Oddělení marketingu a PR
Zoologická zahrada hl. m. Prahy

Naši absolventi mají skvělé uplatnění
na trhu práce. Více o jejich názorech
a zkušenostech se dozvíte na

www.mup.cz

ELEKTRICKÝ SKÚTR

vrací lidi s handicapem do života

TEXT: Petr Korbelař | FOTO: archiv Petra Korbelaře

Jmenuji se Petr Korbelař, je mi 56 let a žiju v Lomnici nad Popelkou v Podkrkonoší. Na podzim 2002 jsem prodělal velmi vážnou mozkovou příhodu, praskla mi v hlavě výduť. Od té doby jsem odkázán na invalidní vozík.

Od patnácti jsem velkým fandou do automobilů a motorek. Elektrické invalidní skútry se pro mě staly nejen koníčkem, ale také novou životní silou. Tvrdím, že jsou v mnohém lepší než auta. Není na ně potřeba řidičské oprávnění a kilometr jízdy stojí jenom deset haléřů. Můžete na nich vjet do supermarketů, k lékařům, navštěvovat přátele, zastavit na ulici a povídat si, dostanete se do restaurací na letní zahrádky, můžete do přírody i do lehčího terénu. Díky tomu, že jsem si takový elektrický tříkolový skútr pořídil, se už necítím jako bezmocný invalida, vrátilo mě to zpět do života.

Dnes už mám svůj třetí stroj. Vyznám se v technických parametrech, v typech vhodných pro různé druhy postižení, dokážu vybrat vhodný typ i podle ceny, dostupnosti nebo kvality servisu.

To je největší problém, proto chci lidem poradit. Mnozí kupují skútry sami, posouzení stavu a typu je přitom velmi náročné. Zájemcům o koupi vozíku rád poradím, jak postupovat. Lze mě kontaktovat na **telefonním čísle 739 611 249**, e-mailové adrese **korbelar.petr@seznam.cz** nebo přes skype **korbelar1**.

CENTRUM PARAPLE

se spojuje se značkou

OPEL

TEXT: Antonín Pokorný | **FOTO:** Centrum Paraple

Centrum Paraple a české zastoupení automobilky Opel uzavřely memorandum o dlouhodobé spolupráci v rámci programu dopravní mobility osob se zdravotním postižením Opel Handycars. Takto výrazná podpora Opel rázem zařadila mezi hlavní partnery Centra Paraple.

Zastoupení automobilky od loňského září poskytuje charitativní organizaci osobní automobil, během listopadu se její vozový park rozrostl celkově na tři auta Opel. Jde o vozy, které perfektně vyhovují jejím potřebám – velkou dodávku Movano, prostornou Zafiru a komfortní Insignii.

„Spolupráce Opelu a Centra Paraple je logickým pokračováním našeho projektu komplexní podpory osob se zdravotním postižením při řešení jejich mobility Opel Handycars. Opel je v tomto ohledu vedoucí značkou v ČR a stejně tak vnímáme Centrum Paraple. Spoluprací s touto vysoce respektovanou institucí výrazně posílíme naše působení v oblasti ‚CSR‘ projektů, což zapadá do naší filozofie jako člena jedné z největších světových korporací,“ říká Pavel Šilha, generální ředitel českého a slovenského zastoupení automobilky Opel.

Budeme se také těšit na společně plánované akce, které chystáme pro letošní rok. ▣

Společnost PARKINSON zavedla patientskou značku PARKINSON standard

TEXT: Zdislava Freund

Poradenské centrum Parkinsonovy nemoci, otevřené v listopadu 2014, zachycuje volání pacientů s touto nemocí po zajištění odpovídající péče. Z 90 procent jde o volání po zprostředkování zdravotní a následné péče.

Vzhledem k malému výskytu nemoci ale nemá lékařský personál dostatek zkušeností k tomu, aby mohl postupovat v souladu s nutnými potřebami pacienta, tedy lékovým, výživovým a pohybovým režimem. Ani časový rozvrh pečujícího personálu to neumožňuje. Věda přináší o nemoci stále nové poznatky a jedinou cestou, jak celou šíři znalostí využít, je centrální systém péče. Tato systémová úprava bude i při všeobecném konsenzu vyžadovat delší čas na realizaci, proto patientská organizace Společnost Parkinson, z. s., přichází s vlastním projektem – udělením patientské značky **PARKINSON standard** zařízením, která již dnes mohou tento režim péče zajistit.

Cílem projektu je vytvořit síť zařízení, která budou držiteli této značky. To umožní pacientům s Parkinsonovou nemocí vyhledat vhodné zdravotnické zařízení či poskytovatele sociální služby. **Komunikace s pacientem s Parkinsonovou nemocí vyžaduje přizpůsobení se jeho pomalému životnímu rytmu. Pokud dáme pacientovi dostatek**

času, zjistíme, že je schopen o sebe pečovat s minimální pomocí. Zpomalené reakce jsou projevem nemoci, organismus nestíhá koordinovat své činnosti. Tato pomalost v reakcích je často chybně pokládána za demenci. Typickým projevem je ohnutý postoj. Pacient je v počátečním stadiu schopen sebeobsluhy za předpokladu klidného průběhu akce, později se zpomalenost i ostatní dysfunkce zhorší a může se dostavit až tzv. zamrznutí. Nadměrné zaplavení pacientova mozku informacemi z okolí způsobí náhlý úbytek dopaminu v jeho organismu.

Zpomalením artikulace se stane řeč srozumitelná. Princip **pomalou** platí i pro chůzi a její zahájení. Pokud tuto základní podmínku – **dát pacientovi čas** – nerespektujeme, může dojít až k jeho panickým stavům a celkovému zablokování.

Pokud máte o značku **PARKINSON standard** zájem, kontaktujte nás, a to nejlépe prostřednictvím e-mailu: kancelar@spolecnost-parkinson.cz. ☐

Společnost Parkinson, z. s., sdružuje ve svých řadách pacienty s Parkinsonovou nemocí, jejich rodinné příslušníky, blízké, ale i lékaře, a to už od roku 1994. Zakládá Parkinson kluby po celém území České republiky – v současné době je jich 21.

PŘEDSEDKYNĚ: Zdislava Freund

ADRESA: Volyňská 933/20, 100 00 Praha 10

TEL.: +420 272 739 222

MOB.: +420 774 443 561

E-MAIL: kancelar@spolecnost-parkinson.cz

WEBOVÉ STRÁNKY:
www.spolecnost-parkinson.cz

POZVÁNKA

na Pohár ČR ve stolním tenise

TEXT: Jaroslava Pechová | FOTO: www.spolecnost-parkinson.cz

V sokolovně **TJ SOKOL Poděbrady** se **2. dubna 2016** od 9. hodiny uskuteční 2. ročník **POHÁRU ČR VE STOLNÍM TENISE**. Soutěž je určena pro osoby s Parkinsonovou nemocí a pro ostatní handicapované z jiných svazů. Pořadatelé jsou TJ SOKOL Poděbrady a Parkinson klub Poděbrady.

Parkinson klub je jedním z jednadvaceti klubů působících po celé republice. Umožňuje svým členům zvýšit soběstačnost, zlepšit spolupráci s okolím, zvýšit vlastní sebevědomí. K tomu je třeba zapojit členy do aktivit – a jednou z forem je sport. **Proto vás zveme k účasti v soutěži, a to nejen jako diváky, ale hlavně jako soutěžící.**

DALŠÍ INFORMACE naleznete na www.spolecnost-parkinson.cz nebo volejte na telefonní číslo 724 788 334 (členka spolupořádajícího klubu ing. Pechová).

inzerce

MŮŽETE POMOCI I JINAK

Každý, kdo letos vhodí starý telefon, PC klávesnici nebo třeba elektronickou hračku do jednoho z 2 129 červených kontejnerů po celém Česku, pomůže hendikepovaným najít práci.

www.korunazakilo.cz
www.cervenekontejnery.cz

Za každý kilogram starého elektra vhozeného do červených kontejnerů obdrží Národní rada osob se zdravotním postižením ČR 1 Kč.

KORUNA ZA KILO

2 129 x
v ČR

Více informací o umístění kontejnerů:

*Děkujeme
Vám!*

asekol
ZE STARÉHO NOVĚ!

HODNOCENÍ BANK

GEEN Vstřícná banka –

Handicap Friendly

Jste lidé se zdravotním postižením? Ohodnoťte svou banku

TEXT: Miroslav Zeman

I v roce 2016 přinášíme lidem se zdravotním handicapem unikátní možnost ohodnotit svou či cizí banku z pohledu jejího přístupu k OZP. Ohodnocením dáváte bance informaci o tom, jak se na její aktivitu a přístup k vám díváte, co byste chtěli změnit nebo zlepšit.

Osoby se zdravotním postižením mohou hodnotit nejen svou banku, ale i jiné banky, které působí na tuzemském bankovním trhu. Hodnocení probíhá velmi jednoduše a intuitivně ve škále od 0 do 100 procent. Přičemž nejlepší hodnocení je 100 a nejhorší je 0. Samozřejmě je jasné, že žádná z bank není stoprocentní a žádná není na nulové úrovni. I této objektivitě by měli lidé přizpůsobit své hodnocení.

HODNOTIT BANKY Z POHLEDU OZP MŮŽETE KLIKNUTÍM NA STRÁNKÁCH www.vstricnabanka.cz.

Banky mají o výsledky hodnocení od vás, osob se zdravotním postižením, velký zájem. Svým hodnocením a slovním komentářem k dané bance totiž dáváte příslušné bance návod, jak se má k OZP chovat, jaké produkty má pro ně připravit, jakým způsobem s nimi jednat a jak je podporovat. Hodnocení bank se tak lidem se zdravotním postižením vrátí v podobě lepších a kvalitnějších služeb.

HODNOCENÍ JE VELMI SNADNÉ A ZABERE VÁM MAXIMÁLNĚ PÁR MINUT. POSTUPOVAT MŮŽETE I DLE NÁVODU NA OBRÁZKU.

Nejprve vyberete banku, kterou chcete hodnotit – všechny jsou v horní liště stránek www.vstricnabanka.cz.

Vyberete hvězdičku s hodnocením – například hvězdička s číslem 7, 8 či 9 atd.

Hned pod hvězdičkami najdete kolonku pro slovní hodnocení banky. Můžete zde popsat, s čím jste spokojeni, nebo co se vám naopak na bance nelíbí.

Je nutné vyplnit kliknutím na kostičku to, že jste osoba se zdravotním postižením, tedy nezapomeňte tuto kolonku označit!

Označte kliknutím na kostičku, že nejste robot (tedy, že nezasíláte nějaké spamy apod.).

Kliknete na modré tlačítko „Hodnotit“.

Vaše hodnocení a komentář se zapíše do sloupce níže, čímž si zkontrolujete, že jste banku skutečně řádně ohodnotili. Hodnotit můžete všechny retailové banky, které na tuzemském trhu působí a které také poskytují své služby lidem se zdravotním postižením. Mezi hodnocenými bankami tak najdete Českou spořitelnu, která se stala výhercem minulého ročníku, Komerční banku, ČSOB, Poštovní spořitelnu, GE Money Bank, UniCredit Bank, Raiffeisenbank, Fio banku, Air Bank, Zuno, Equa Bank, mBank, Sberbank a Expobanku CZ.

Svým hodnocením nepomáháte jen sami sobě, ale i ostatním lidem se zdravotním postižením, kterým i díky vašemu hodnocení bude moci banka nabídnout lepší služby a přístup.

OZP HODNOTÍ BANKY ZEJMÉNA Z POHLEDU TĚCHTO NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH KRITÉRIÍ:

Dostupnost banky a informací pro občany se zdravotním postižením

A) Občané s pohybovým postižením

- bezbariérová dostupnost poboček bank
- bezbariérový přístup k bankomatům
- ochota a empatie personálu banky, a to jak při osobním, tak i telefonickém kontaktu či kontaktu e-mailovou formou, pomoc občanům s pohybovým postižením při vstupu nebo odchodu, nalezení příslušné přepážky či příslušného poradce
- obecné informace pro osoby se zdravotním postižením a jejich dostupnost – letáky, brožury, reklama – například informace o nejbližší bezbariérově přístupné pobočce či bankomatu, kontakt na zaměstnance banky specializovaného na komunikaci s lidmi se zdravotním postižením (vady zraku, řeči, sluchu, pohybu)
- přívětivost, přehlednost a uzpůsobení internetových stránek banky s možností snadné dohledatelnosti informací určených osobám se zdravotním postižením

B) Občané se zrakovým postižením

- speciální úprava poboček bank pro lidi se zrakovým postižením
- speciální úprava a přístup k bankomatům pro lidi se zrakovým postižením
- internetové stránky přizpůsobené pro speciální programy lidí se zrakovým postižením
- přívětivost a srozumitelnost internetového bankovníctví pro občany se zrakovým postižením, snadné telefonické spojení pro vyřízení věcí alternativně
- kontakt na zaměstnance banky specializovaného na komunikaci s lidmi se zrakovým postižením
- ochota a empatie personálu banky, a to jak při osobním, tak i telefonickém kontaktu či kontaktu e-mailovou formou
- obecné informace pro osoby se zrakovým postižením a jejich dostupnost – letáky, brožury, reklama – například informace o nejbližší speciálně upravené a přístupné pobočce či bankomatu

C) Občané se sluchovým postižením

- speciální úprava poboček bank pro lidi se sluchovým postižením

- speciální úprava bankomatů pro lidi se sluchovým postižením
- kontakt na zaměstnance banky specializovaného na komunikaci s lidmi se sluchovým postižením
- obecné informace pro osoby se sluchovým postižením a jejich dostupnost – letáky, brožury, reklama – například informace o nejbližší speciálně upravené pobočce či bankomatu
- zajištění člověka se znalostí znakového jazyka na pobočce při sjednávání produktů či služeb
- pomůcky pro vysvětlení produktů a služeb či podmínek jinak než mluveným slovem (tiskoviny, obrázky apod.)
- přívětivost a srozumitelnost internetového bankovníctví pro občany se zdravotním postižením – pro lidi se sluchovým postižením možnost nahrazující telefonní bankovníctví, přepisy hovorů apod.
- ochota a empatie personálu banky, a to jak při osobním kontaktu, tak i kontaktu e-mailovou formou

Produkty, služby, poplatky

- produkty využívané klienty se zdravotním postižením nebo produkty, které jim jsou přímo určené. Schopnost banky nabídnout klientovi se zdravotním postižením produkt na míru (jak se tomu děje např. u VIP klientů)
- poplatky flexibilně upravené vůči klientům s konkrétním zdravotním postižením (např. pokud člověk se zdravotním postižením nemůže vybírat z bankomatu, nabídne mu banka alternativně výběr na pobočce za stejných podmínek, jaké jsou u výběru z bankomatu)
- specializované služby banky pro potřeby osob se zdravotním postižením (např. schopnost banky nabídnout službu na míru klientům se zdravotním postižením, služba překladatelů do znakového jazyka, výpis z účtu po telefonu, použití Braillova písma apod.)
- speciální úvěr na pomůcky pro OZP či bezbariérové úpravy bytu, který by byl minimálně úročen

Společenská odpovědnost banky

- angažovanost banky v podpoře nadací, ústavů či organizací zabývajících se péčí či službami pro občany se zdravotním postižením
- podpora banky projektům zaměřeným na pomoc občanům se zdravotním postižením
- podpora banky vzdělávacím projektům či školám se zaměřením na vzdělávání občanů se zdravotním postižením (např. finanční gramotnost) ▣

KNIŽNÍ NOVINKY

Další ukázka z knihy Patrika Nachera

KONEC FINANČNÍCH NEGRAMOTŮ V ČECHÁCH

NAKLADATELSTVÍ:
Plot

ROZSAH:
267 stran

BĚŽNÁ CENA:
300 Kč

NAŠE CENA:
200 Kč

PUBLIKACE MÁ ROZSAH 267 stran

a **YDALO JI** Nakladatelství Plot.

OBVYKLÁ CENA v knihkupectví je 300 korun,
my Vám publikaci nabízíme za 200 Kč.

**Zakoupením přispějete částkou 50 Kč na
pomoc osobám se zdravotním postižením.**

PUBLIKACI SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE

NRZP ČR, z. s., Partyzánská 7, 170 00 Praha 7

nebo e-mailem na adrese nrzpcr@nrzp.cz.

K ceně publikace se připočítává poštovné a balné 100 Kč.

Příprava spotřebitele

Těžko na cvičišti, lehký na bojišti – aneb přednášky k finanční gramotnosti, televizní pořady o zvyšování spotřebitelských práv, různé publikace, průzkumy či samotná tato kniha nám mohou pomoci v orientaci ve finančním světě, a tím i posílit naše leckdy zbytečně nízké sebevědomí. A to je důležitá, i když nikoliv jediná podmínka pro úspěšné přežití na ekonomickém bojišti. Když se naučíme chápat motivace účastníků trhu, rozšíříme si své obzory, nasajeme informace, seznámíme se s tipy, radami a fintami, je to doslova osvobozující v momentě, kdy se pak máme o něčem reálně rozhodovat. Cílem je snížit pravděpodobnost, že nás někdo nachytá takřikajíc „se staženými kalhotami, když brod byl ještě daleko“ a my se pak v zoufalství budeme chovat jako pověstný „slon v porcelánu“.

Žádný učený z nebe nespád – aneb nebojme se vzdělávat v každém věku, svět se vyvíjí strašně rychle. V současné době získat informace je snazší než kdykoliv předtím, a to díky rozšíření internetu. Tam dnes najdeme kromě samotných informací i doporučení, varování či recenze samotných spotřebitelů, takže snadno můžeme zjistit, jak se věci mají, a poučit se z chyb jiných zákazníků (více najdete v pasáži „Chyba je věřit všemu, chyba je nevěřit ničemu“). Stejně tak se ovšem vyvíjejí i šmejdi šmejdský. Jejich podvody jsou sofistikovanější, propracovanější, čeština je již v jejich vábivých nabídkách bezchybná (ne jako v naší ukázce níže), vystupování na první pohled důvěryhodné a galantní, podané informace mají na první poslech hlavu a patu. Nemůžeme být samozřejmě neustále v pozoru, ale díky internetu můžeme klasické přísloví „chybami se člověk učí“ rozšířit na aktuální „chybami **druhých** se člověk učí“.

Ukázka klasického lákajícího mailu, který je ještě plný gramatických a stylistických chyb:

Náš milá email uživatele, jsme upgrade všech poštovních schránek uživatelů a instalaci nejnovější anti virus software ke všechna poštovním schránkám. Uživatelé účty, které ignorovat toto upozornění bude uzamčen a odstraněn. Pokud chcete, aby váš poštovní účet být zachován a není uzamčen, klikněte na následující odkaz pro potvrzení a aktualizovat váš uživatelský profil <http://nesmyslný odkaz.cz>

S pozdravem
Poštovní technická tým

**ZAKOUPENÍM PŘISPĚJETE ČÁSTKOU 50 Kč
na pomoc osobám se zdravotním postižením.**

Chytrému napověz, hloupého trkni – aneb tomu prvnímu stačí, aby si přečetl například tuto knihu, věřil svým instinktům a měl v sobě odpovědnost a rozumnou dávku opatrnosti. Druhému nepomůže ani tato publikace, ani přednášky na jakémkoliv téma gramotnosti, ani účast na různých seminářích placených z evropských fondů, ani dennodenní varování přes média, a dokonce ani nepříjemná vlastní osobní zkušenost. Zkrátka vždy bude mezi námi určité procento lidí nepoučených, nepoučitelných a tvrdohlavých – s tím se nedá nic dělat, jak se říká „*Jen neobyčejný blbec se spálí dvakrát o stejná kamna*“.

Hlad je nejlepší kuchař – aneb prožitá nouze, osobní krize, vlastní průsvih jsou sice nepříjemným, ale v důsledku nejlepším učitelem (i pokud tato situace potká někoho jiného, koho známe). Teprve ten, kdo na vlastní kůži zažil třeba osobní bankrot, očištění exekuce, ale především samotnou cestu k těmto nepříjemným důsledkům, může být přirozeným, důvěryhodným a spontánním nositelem pozitivního poselství o změně (stejně jako například vyléčený alkoholik či gambler). Staré známé přísloví „*všechno zlé je pro něco dobré*“ můžeme rozšířit na osvětové a edukativní „*všechno zlé je pro někoho dobré*“ nebo použít reverzi klasické hlášky „*příklady táhnou*“.

Ujasněme si, kdo je kdo a co je co

Důvěřuj, ale prověřuj – aneb finanční poradci, prodejci či analytici a jejich zaručené rady. Věřte, nemusejí být vždy pravdivé (o objektivitě nemluvě). Jednou věcí je vyslechnout názory a rady bankéře či pojišťováka, druhou pak si ověřit pravdivost a realnost těchto informací a třetí se těmito doporučeními skutečně řídit. Vyslechnutím nějakého návrhu, rekomendace nejsme povinni je i naplnit. Opravdu nemusíme dělat všechno, co nám někdo, jehož motivem je prodej, a tedy generování zisku, poradí. A to i když bude působit, že je „*chytrý jako rádio*“. Často můžeme narazit na „*agenta s teplou vodou*“, kterému „*se práší od huby*“ a doslova a do písmene „*vaří z vody*“. Tak takový bere kontakt s klienty hlavně jako obchod, nikoliv primárně jako službu. To pak „*nohy na ramena*“ a rychle pryč. Jak ho poznáme?

- ✓ **Moc se neptá na informace týkající se investování, naopak se dotazuje na věci soukromého charakteru, o kterých rádi mluvíme,**

což je úspěšná manipulativní technika, jak se nám dostat pod kůži.

- ✓ **Přilíší neradí, ale prodává, zjevně se řídí heslem „na každé zboží se najde kupec“.**
- ✓ **Přichází se zaručeným řešením hned na první schůzce.**
- ✓ **Zamlčuje rizika, opakuje a zvýrazňuje výhody, nabízí podezřele vysoký zisk, mlhavě odpovídá na otevřené otázky.**
- ✓ **S blízcím se koncem rozhovoru mluví o významné, případně poslední možné příležitosti a vyvíjí časový nátlak – už dnes je pozdě, nabídka se nebude opakovat, poslední šance, unikátní, ale časově omezená příležitost.**

Tím vším se odhalí, že „*má hroší kůži*“. Zkrátka fantazii a kreativitu se meze u prodejců opravdu nekladou.

Každá liška chválí svůj ocas – aneb jak vnímat informace od zaměstnanců finančních institucí. Nemůžeme přirozeně očekávat, že by zaměstnanci finančních institucí dehonestovali, pomlouvali a neoceňovali vlastní produkty, a ani to od nich nevyžadujeme. My jen víme, že „*sebechvála smrdí*“ a to pro začátek úplně postačí. Jejich pohled bude vždy subjektivní a nekritický, ale to je pochopitelné a z jejich pohledu racionální. Naopak by bylo nelogické, pokud by ze sebe dělali nezávislý a nestranný zdroj informací. Rozhodně si ale netroufám všechny poradce a zaměstnance finančních institucí „*házet do jednoho pytle*“. Každopádně je ale pro nás užitečnější vycházet z toho, že „*bílě vrány*“, tedy „*výjimky potvrzující pravidlo*“, zrovna my potkat nemusíme. Z toho tedy při návštěvě poradce vyplývá, že „*host do domu, hůl do ruky*“, ale ani to neznamena „*host do domu, Bůh do domu*“. Platí jednoduchá zásada, „*přes kterou nejede vlak*“ – **poslechnout můžeme, popovídat si smíme, přecíst bychom měli a podepsat nemusíme.**

V nouzi poznáš přítele – aneb finanční instituce nejsou naši přátelé, ale **obchodní partneři** a tak je třeba k nim přistupovat a celou situaci vnímat. Banky, pojišťovny, finanční instituce, ba ani finanční poradci a zprostředkovatelé tu nejsou od toho, aby se s námi

přátelili, aby nás dělali šťastnými. Ony a oni chtějí prodat a vydělat a my bychom měli být sebevědomými zákazníky, kteří si možná od nich něco koupí. Takto to chápeme, vnímejme a fungujme a ušetříme si spoustu zklamání. Samozřejmě by bylo ideální, kdyby to fungovalo tak, jak to popsal jeden student na mém webu: „*Banky by měly vydělávat s klienty, ne na klientech*.“ Je ale asi pravdou, že v opravdové nouzi se budeme spíše obracet na skutečné přátele. Citát Marka Twaina to myslím vystihl zcela přesně: „*Bankéř je člověk, který vám půjčí deštník, když svítí slunce, a chce jej zpět, když začne pršet*.“ K tématu skutečného přátelství můžeme najít asi nejpřesnější citát od Marca Tullia Cicera: „*Přátelství může být jen mezi dobrými lidmi*.“ Ve spojitosti s finančními institucemi se hodí připomenout jedno krásné slovinské přísloví: „*Falešný přítel je jako kočka – zepředu líže, ze zadu škrábe*“, případně jedno latinské: „*Jistého přítele poznáme v nejisté situaci*“, které jsem si dovolil zcela výjimečně napsat i v originále: „*Amicus certus in re incerta cernitur*.“ Ale nejvíce k danému tématu, ale vlastně i k obsahu celé knihy pasuje italské přísloví: „*Dobrého přítele si vař daleko víc než peněz*.“ K tomu netřeba nic dodávat.

Chyba je věřit všemu, chyba je nevěřit ničemu – aneb také informace na internetu musíme brát s určitou rezervou. Bohužel dnešní realita je taková, že i mezi recenzemi, popisujícími spokojenost se službou, produktem, zbožím, dovolenou, najdeme množství těch falešných, kterými se chlubí samotní šmejdi. Tím lákají a zároveň mystifikují potenciální zákazníky. A naopak všechny negativní recenze nemusejí být vždy pravdivé, ale mohou být výsledkem neférového konkurenčního boje. Na tento druh internetové komunikace a marketingu – recenze, diskusní příspěvky, reakce pod články, doporučení či komentáře – se specializují agentury, které tak pomáhají vytvářet virtuální svět, jenž se tváří jako ten reálný.

I to je výsledkem popularity internetu – to, co bylo a je jeho předností, se může stát i jeho slabinou.

Zkrátka „*nic není černobílé*“, a proto se musíme bezezbytku řídit výše uvedeným citátem Seneky, kterým jsme tuto pasáž otevřeli. ▣

**NA DALŠÍ
ÚRYVKY Z KNIHY
PATRIKA NACHERA
se můžete
těšit v dalších
číslech časopisu
Mosty**

CHCETE ZDARMA DOSTÁVAT časopis MOSTY PŘÍMO DO POŠTOVNÍ SCHRÁNKY?

1 Napište na adresu NRZP ČR, Partyzánská 7, 170 00 Praha 7 nebo na e-mail m.dvorak@nrzp.cz.

2 Ve své objednávce uveďte kontaktní adresu, na kterou ho chcete posílat, a souhlas s jeho zasíláním.

3 Časopis vychází pětkrát ročně, bude Vám zasílán zdarma prostřednictvím České pošty, s.p.

Nabídka platí pro osoby se zdravotním postižením, jejich rodinné příslušníky a organizace osob se zdravotním postižením a je platná pro rok 2016.

MOSTY Časopis pro integraci

1. číslo 2016 | 17. ročník
vychází 1. března 2016

VYDAVATEL:

NÁRODNÍ RADA OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM ČESKÉ REPUBLIKY, z. s.
Partyzánská 1/7, 170 00 Praha 7
tel.: +420 266 753 421
e-mail: nrzp@nrzp.cz
web: www.nrzp.cz
IČ 70856478

REDAKCE ČASOPISU:

Mgr. MICHAL DVOŘÁK
tel.: +420 266 753 433
e-mail: m.dvorak@nrzp.cz
Mgr. JAN KHOLL
e-mail: kholl@seznam.cz

REDAKČNÍ RADA:

Mgr. MICHAL DVOŘÁK
e-mail: m.dvorak@nrzp.cz
JUDr. JAN HUTAŘ
e-mail: j.hutar@nrzp.cz
Mgr. VÁCLAV KRÁSA
e-mail: v.krasa@nrzp.cz
Ing. PATRIK NACHER
e-mail: patrik.nacher@seznam.cz
JIŘÍ VENCL
e-mail: j.venc1@nrzp.cz

TISK: Grafotechna Plus s. r. o.

GRAFICKÁ ÚPRAVA:

Miriám Naháčová

FOTO NA OBÁLCE:

České dráhy, a. s.

Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR, zapsáno do evidence periodického tisku pod číslem MK ČR E 13338
Vydáváno za finanční podpory Úřadu vlády České republiky

ISSN 1805-9562

NEPRODEJNÉ

Zveřejněné názory nemusejí být v souladu s míněním redakce, ručí za ně autoři článků.

příští číslo vychází v dubnu 2016

NÁRODNÍ RADA OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM ČESKÉ REPUBLIKY je organizací s celostátní působností. Základním cílem její činnosti je obhajoba, prosazování a naplňování práv, zájmů a potřeb osob se zdravotním postižením, a to bez ohledu na druh, věk a rozsah zdravotního postižení.

PARTNEŘI ČASOPISU

ÚŘAD VLÁDY ČR

NAKLADATELSTVÍ UMÚN

Máte potíže s chůzí po schodech?

Nejlepší řešení překonávání bariér je přímo od výrobce

ALTECH

ALTECH, spol. s r.o.
Průmyslová 1146
Uherské Hradiště

Starochodovská 1110
Praha 4 - Chodov

*Obchodní zastoupení
ve všech krajích!*

**VOLEJTE ZDARMA
800 303 304**

www.ALTECH.cz

KÜSCHALL CHAMPION
MECHANICKÝ AKTIVNÍ
SKLÁDACÍ VOZÍK

**SKÚTR
LEO**

**ELEKTRICKÝ VOZÍK
KITE**

**SPRCHOVACÍ KŘESLO
OCEAN VIP**

KONTAKT

Jana Masaryka 1713
500 12 Hradec Králové
+420 495 220 684
sivak@sivak.cz